

Ն. Ա. ՊՈՊՈՎԱ

ԹՎԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

511(075)

Դ-84

ՊԵՏՈԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ - ՅԵՐԵՎԱՆ 1937

511(075)

Դ-84

այ

Ն. Ա. ԳՈԳՈՎԱ

20 MAY 2010

ԹՎԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԱՊԱՀԻՆ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

ԸՆՐՈՐԴ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. Ա. Զ Ե Ր Ա Մ Ա Ն

Բարգ. յեվ խմբ. ԱՐԾ. ՇԱՎԱՐՃԵԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
ՑԵՐԵՎԱՆ

1937

1010
43048

ԴԱՍԱՑՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ

Քանի զեռ յերեխաները կարդաւ չեն սովորել, գրքի տեքստը նրանց հաղորդում ե ուսուցիչը:

Առաջին դասարանի պարագմունքների ժամանակ անհրաժեշտ ե ոգտագործել դիդակտիկ նյութեր: Պետք ե ունենալ գոնեաբական թվանշաններ ու գործողությունների նշաններ, քառակուրիններ ու ձողիկներ (կամ անգլուխ լուցկիններ):

Առաջին շրջանում, ուսումնասիրելով թվերի կազմն ու համրանքը մինչև 10, յերեխաները սովորում են սիայն նախաչյանքանշանները: Այդ շրջանում ոգտագործում են թղթեց կամ ստվարաթղթեց պատրաստած դիդակտիկ նյութեր: Թվանշանների գրությունն ավելի ուշ ե սկսվում և ավելի դանդաղ ընթանում: Թվանշանների գրությունը պետք ե սովորեցնել մեկ-մեկ:

Գրքում տրված են թվանշանների գրության յերկուական որինակներ միասին: այդ կատարված ե տեղ խնալելու համար և չպետք ե խանգարի զարծադրելու նշված մեթոդական պահանջման:

Գրքի նկարներին վերաբերվող առաջադրանքներն արված են հենց նկարների տակ կամ կողքին:

Սկզբի մասում մի քանի որինակների մեջ այնպիսի թվանշաններ են յերեան զալիս, վոր յերեխաները զեռ գրել չգիտեն: Այդպիսի դեպքերում նրանց պետք ե ասել. «Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր»:

Այս դասագիրքը տալիս ե մաթեմատիկայի տարրական գիտելիքները ուսումնան առաջին տարվա համար: Անհրաժեշտ ե իեզածի վրա ավելացնել սոցիալիստական շինարարության տես-

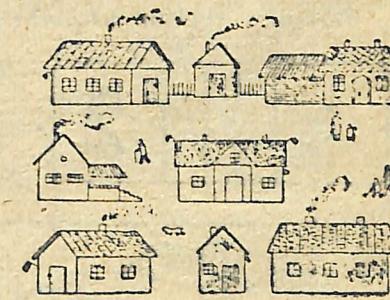
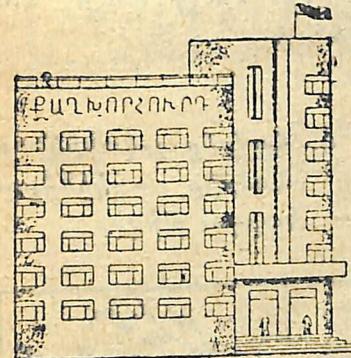
ղական նյութերի վրա հիմքած խնդիրներ եւս Ունակությունների ամրապնդման համար տված վարժությունները կարելի յե հարկ յեղած գեղքում լրացնել նման ուրիշ որբնակներով ու խնդիրներով:

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՄՆՅԱԿ

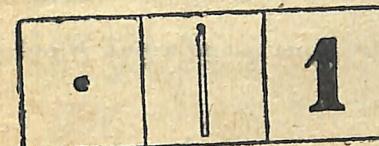
ԴԱՏ: ՄԵԿ:

1. Շատ: ՄԵԿ:

2. Նկարիր մի մեծ տուն, շատ՝ փոքր տներ:

3. Քանի՞ շըջանիկ եւ
Քանի՞ լուցկի եւ:
Կարգա թիվը:

ՅԵՐԿՈՒ

1. Քանի՞ բանվոր եւ 2. Քանի՞ սղոցող եւ

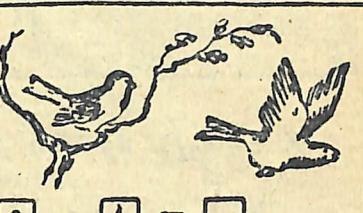
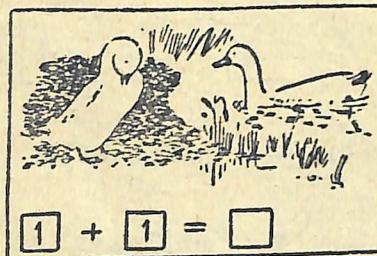

3. Յուլց առւր յերկար գերանը: Յուլց տուր կարճ գերանը: Ըսղամենը քանի՞ գերան եւ:

Նկարիր յերկու գերան:

:		2
---	--	----------

4. Համրիր շրջանիկները:
Համրիր լուցկիները:
Կարդա թիվը:

$$1 + 1 = \square$$

$$2 - 1 = \square$$

5. Ավելացըու և պակասեցըու շարժական թվանշաններով:

ՅԵՐԵՒ

1. Քանի՞ ճագար եւ նկարած:

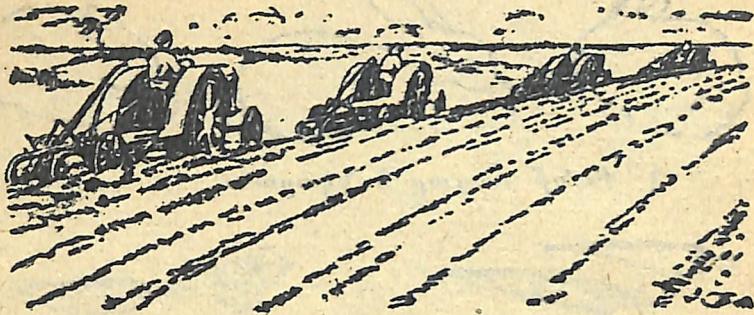
2. Քանի՞ զաղար եւ աչ կողմում: Քանի՞ գազար եւ ձախ կողմում: Ըսղամենը քանի՞ զաղար եւ:

:		3
---	--	----------

3. Համրիր շրջանիկները:
Համրիր լուցկիները:
Կարդա թիվը:

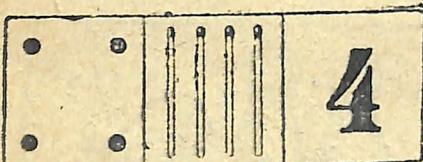
$2 + 1 = \square$	$3 - 1 = \square$		
$1 + 2 = \square$	$3 - 2 = \square$		

4. Ավելացըու և պակասեցըու շարժական թվանշաններով:

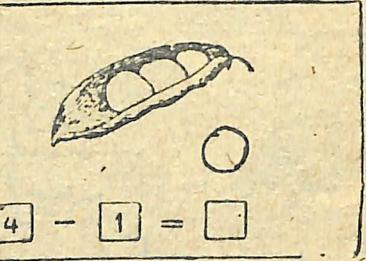
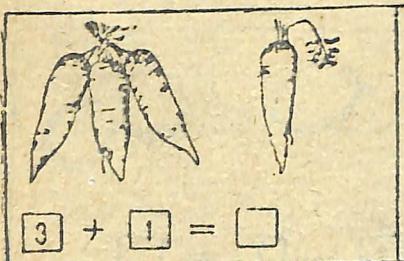

1. Քանի՞ տրակտոր եւ:

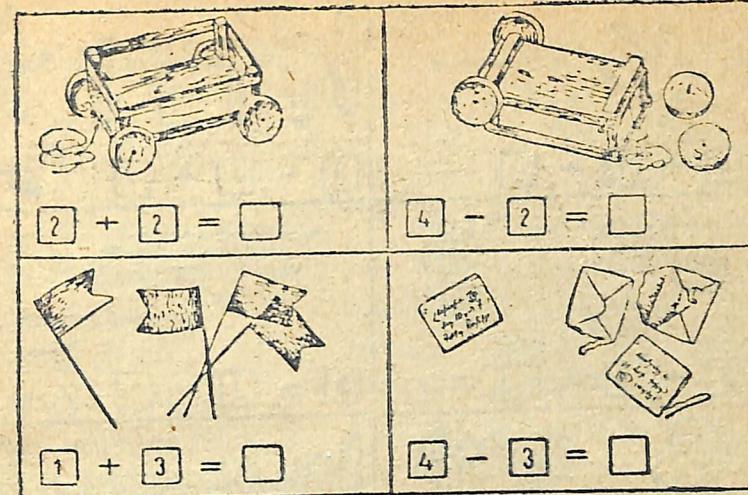
Առջևի վոտները քանիսն են:
Ցեսեվի վոտները քանիսն են:
Ընդամենը քանի՞ վոտ եւ:

Համրիր շրջանիկները:
Համրիր լուցկիները:
Կարդա թիվը:

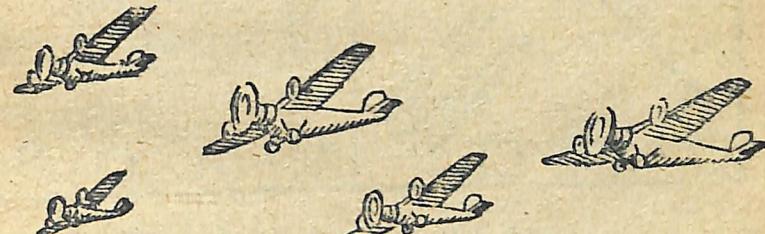

4. Ավելացրու և պակասեցրու շարժական թվանշաններով:

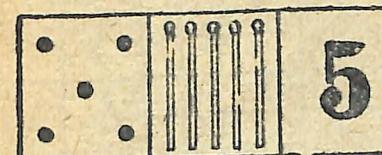

5. Ավելացրու և պակասեցրու շարժական թվանշաններով:

ՀԻՆԳ

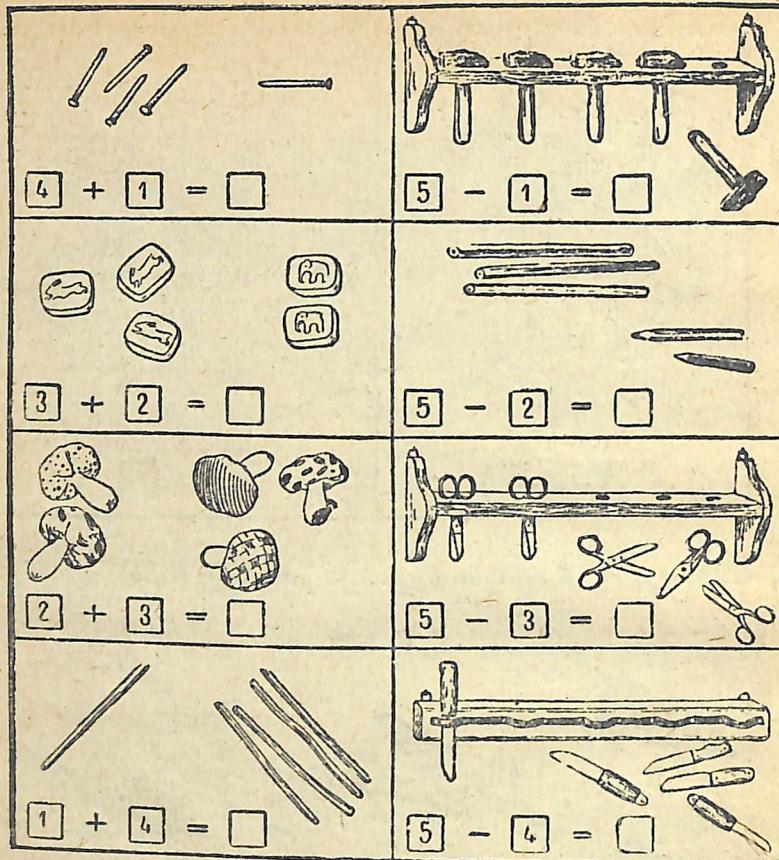

1. Քանի՞ ինքնաթիռ եւ:

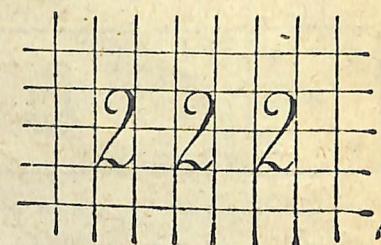
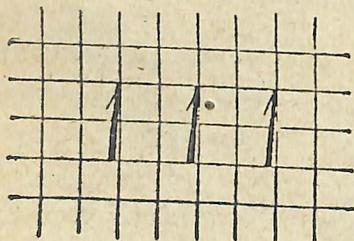

2. Համրիր շրջանիկները:
Համրիր լուցկիները:
Կարդա թիվը:

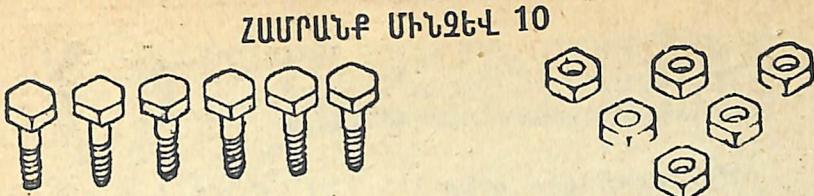
3. Ծերկու շրջանիկ վերնվումն եւ, լերկու շրջանիկ ներթևվում և մեկ շրջանիկ եւ՝ մեջտեղը: Ընդամենը քանի՞ շրջանիկ եւ:

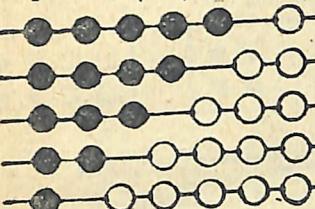
4. Ավելացրու և պակասեցրու շարժական թվանշաններով:

5. Գրիր այս թվանշանները:

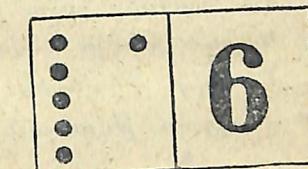

1. Քանի՞ գամեա:

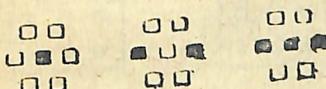

4. Համրիր շրջանիկները: Կարդա թիվը:

5. Որացուցից կտրիր
այսպիսի թվանշան: Նկարիր
շրջանիկները և նրանց կող-
քին փակցրու կտրած թվա-
նշանը:

6. Քանի՞ տերեա:

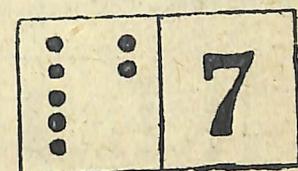

7. Քանի՞ կաղինեա:

8. Ցուց տուր՝ վեց և մեկ,
հինգ և լեռկու, չորս և լերեք:
Քանի՞ քառակուսի կա
լուրաքանչյուր նկարում:

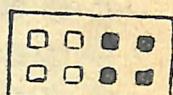
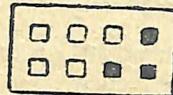
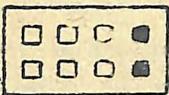
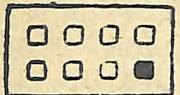
9. Համրիր շրջանիկները: Կար-

դա թիվը:
Նկարիր շրջանիկները և նրանց
կողքին փակցրու թվանշանը:

10. Քանի՞ կեռ ունի
կախարանը:

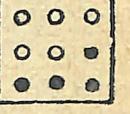
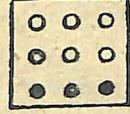
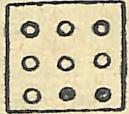
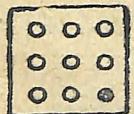
12. Համրիր լուրաքանչուր շրջանակի մեջ լեզած քառակուսիները: Յուղց տուր՝ ութ, յոթ և մեկ, վեց և յերկու, հինգ և յերեք, չորս և չորս:

13. Համրիր շրջանիկները:
Կարդա թիվը:

Նկարիր շրջանիկները և կող-
քին փակցրու թվանշանը:

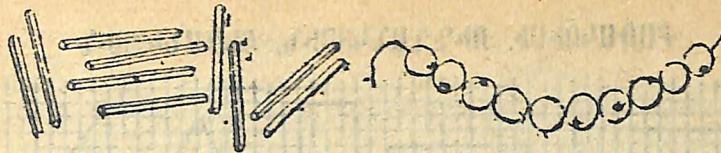
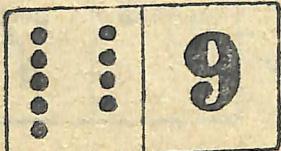

14. Քանի՞ տերեն ե:

16. Համրիր լուրաքանչուր շրջանակի մեջ լեզած
շրջանիկները: Յուղց տուր՝ ութ և մեկ, յոթ և յերկու,
վեց և յերեք, հինգ և չորս:

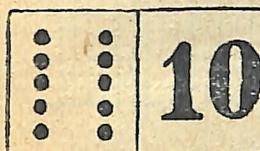
17. Համրիր շրջանիկները:
Կարդա թիվը:
Նկարիր շրջանիկները և կող-
քին փակցրու թվանշանը:

18. Համրիր ձողիկները 19. Շարիր ալսքան կազինյ
ուլունք:

20. Նկարիր ալսքան յեղենիկ:

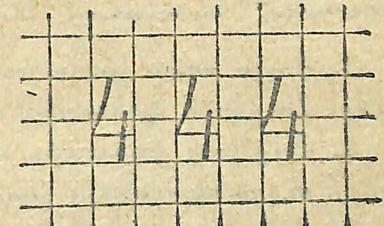
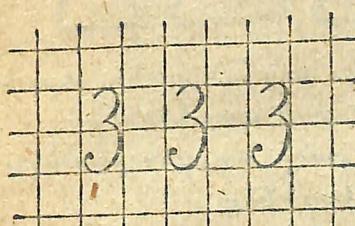
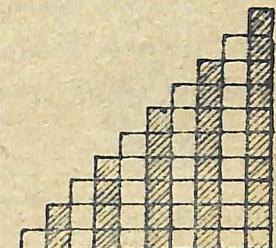
21. Համրիր շրջանիկները:

Կարդա թիվը:
Նկարիր շրջանիկները և կողքին
փակցրու թվանշանները:

22. Քառակուսիներից սան-
դուխք շինիր:

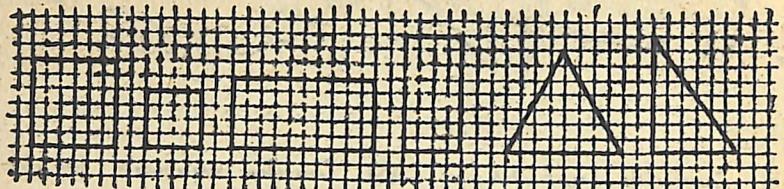
Քանի՞ քառակուսի կա յու-
րաքանչուր սյունակում:

Նկարիր ալսպիսի սանդուխք:
Սյունակները մեկընդմեջ ներկիր:

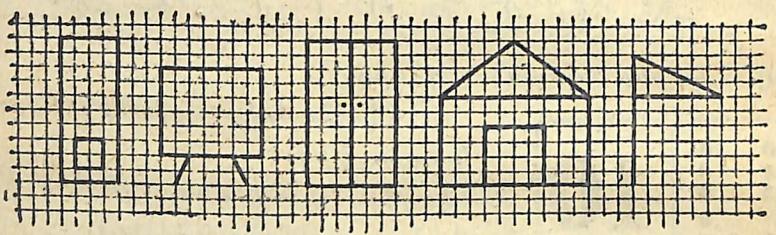
23. Գրիր ալս թվանշանները:

ՔԱՌԱԿՈՒՄԻ. ՈՒՂՂԱՆԿՅՈՒՆ. ԶԵՌԱՆԿՅՈՒՆ

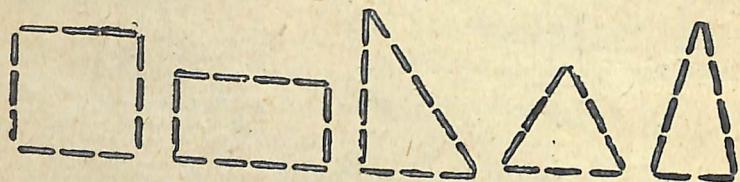

Քառակուսիներ. Ուղղանկյուններ. Ցեռանկյուններ.

1. Նկարիր սրանց նման քառակուսիներ, ուղղանկյուններ, լեռանկյուններ:

2. Նկարիր պատի վառարան, գրաստախտակ, դուռ, տնակ, զբոշակ: Ցույց տուր նրանց վրա քառակուսիները, ուղղանկյունները, լեռանկյունները:

3. Ցույց տուր քառակուսին, ուղղանկյունը, լեռանկյունը: Լուցկուց կառուցիր ալպիսի պատկերներ:

4. Լուցկուց կառուցիր մի քանի տարբեր քառակուսիներ, ուղղանկյուններ, լեռանկյուններ:

5. Վանդակավոր թղթի վրա նկարիր մի քանի տարբեր քառակուսիներ, ուղղանկյուններ, լեռանկյուններ:

ՇՐՋԱՆ. ՇՐՋԱՆԻ ԿԵՍ

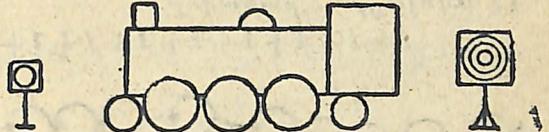

Ժամացուցը շրջան է:

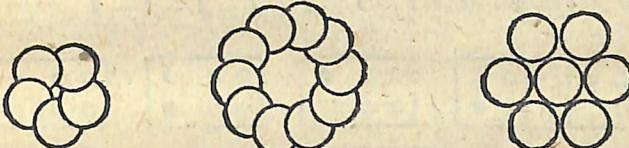

Անիվը շրջան է:

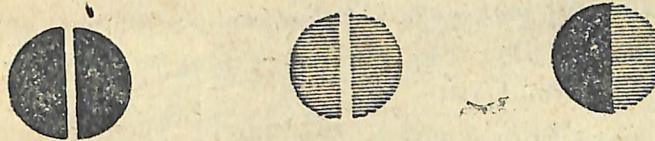
1. Դիտիր վերևի նկարները. Եւ ինչ բանի կարելի յի շրջան ասել:

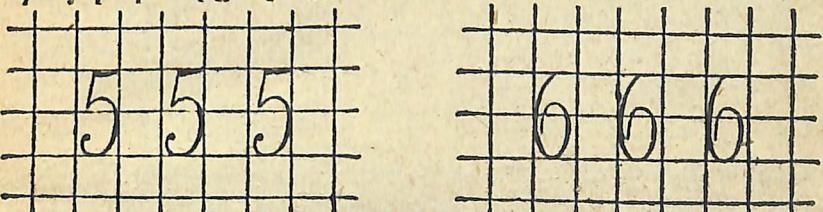
2. Նկարիր լապտեր, շոգեքարշ, հրաձգութլան նշավակ: Շրջանները գծիր մետաղադրամների միջոցով:

3. Բաժակի շուրջը գծելով՝ կտրիր մի քանի շրջան: Այդ շրջաններից կազմիր վերևի պատկերները:

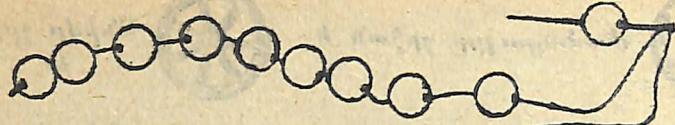
4. Տարբեր գույնի թղթերից կտրիր նույն մեծության լերկու շրջան: Այդ շրջանները կիսիր: Տարբեր գույնի կեսերը միացրու և ստացիր լրիվ շրջան:

5. Գրիր արև թվանշանները:

ՄԵԿ-ՄԵԿ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼԸ ՅԵՎ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

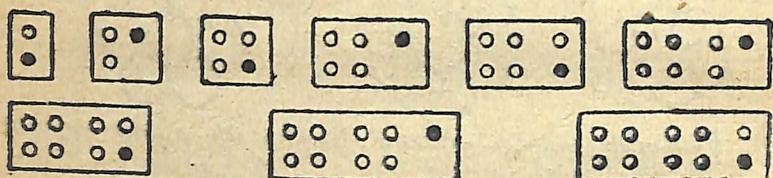
1. Ավելացրու բանավոր.

$$1+1+1+1+1+1+1+1+1+1$$

2. Պակասեցրու բանավոր.

$$10 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1$$

3. Քանի՞ սպիտակ շրջանիկ կտ լուրաքանչյուր շըրշանակում: Քանի՞ սկրի Ընդամենը քանի՞ շրջանիկ կտ լուրաքանչյուր շրջանակում:

4. Յուրաքանչյուր շրջանակից հանիր ու շրջանիկը: Քանի՞ սը կմատ:

5. Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր.

$$1+1 \quad 7+1 \quad 7-1$$

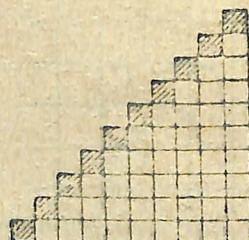
$$2+1 \quad 8+1 \quad 6-1$$

$$3+1 \quad 9+1 \quad 5-1$$

$$4+1 \quad 10-1 \quad 4-1$$

$$5+1 \quad 9-1 \quad 3-1$$

$$6+1 \quad 8-1 \quad 2-1$$

6. Դարձակում 8 գիրք կար. մեկն ել դոխու Քանի՞ գիրք լիզավ դարձակում:

7. Արկղում 10 ձատիտ կար. մեկը վերցրին: Քանի՞ մնաց:

$$\begin{array}{ccccc} 8. \quad 1+1 & 2+1 & 3+1 & 4+1 & 5+1 \\ & 2-1 & 3-1 & 4-1 & 5-1 & 6-1 \end{array}$$

ՅԵՐԿՈՒ-ՅԵՐԿՈՒ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼԸ ՅԵՎ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

1. Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր.

$$2+2+2+2+2 \quad 10-2-2-2-2$$

2. Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր.

$$\begin{array}{ccc} 4+1+1 & 6+1+1 & 8+1+1 \\ 4+2 & 6+2 & 8+2 \\ 6-1-1 & 8-1-1 & 10-1-1 \\ 6-2 & 8-2 & 10-2 \end{array}$$

3. Սեղանի վրա դրին 6 հատ մեծ

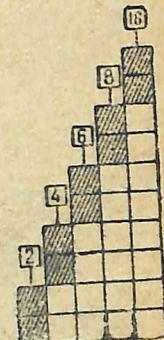
և 2 հատ ել փոքր ափսե: Ընդամենը

քանի՞ ափսե դրին սեղանի վրա:

4. Գնեցին 10 ձու. 2 հատը լեփեցին: Քանի՞ հում ձու մնաց:

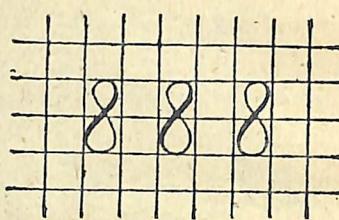
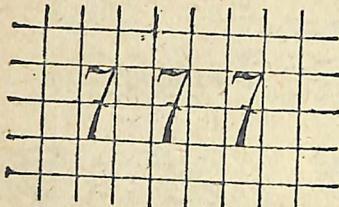
$$\begin{array}{ccc} 5. \quad 5-1+2 & 5-1-2 & 5+1-2 \\ 3+1+2 & 4+2-1 & 2+2+2 \\ 6-2-2 & 2+2+1 & 6-2+1 \end{array}$$

6. Քառակուսիներից սանդուխք կառուցիր, ինչպես ցուց և տված նկարում: Նկարիր արդ սանդուխքը:

7. Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր.

$$\begin{array}{lll} 2+2 & 10-2 & 4+2+2 \\ 4+2 & 8-2 & 8-2-2 \\ 6+2 & 6-2 & 6+2+2 \\ 8+2 & 4-2 & 10-2-2 \end{array}$$

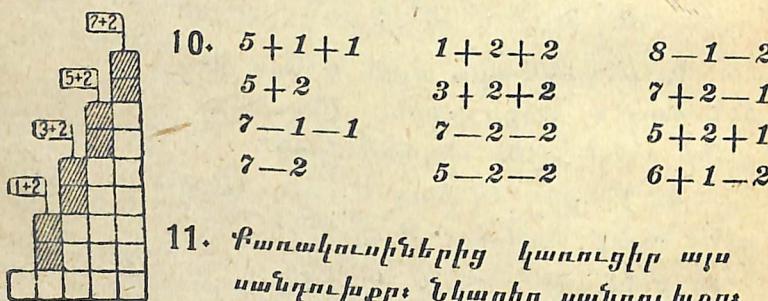

8. Գրիր այս թվանշանները.

9. Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր.

$$1+2+2+2+2 \quad 9-2-2-2-2$$

11. Քառակուսիներից կառուցիր այս
սանդուխքը։ Նկարիր սանդուխքը։

Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր։

$$\begin{array}{lll} 1+2 & 5+2 & 9-2 \quad 5-2 \\ 3+2 & 7+2 & 7-2 \quad 3-2 \end{array}$$

$$12. \begin{array}{lll} 7+1-2 & 7-2-1 & 7-1+2 \\ 8-1-2 & 8+1-2 & 6+2-1 \\ 5+2-1 & 3+1+2 & 8-2+1 \\ 4+1+2 & 8-2-1 & 6-1+2 \end{array}$$

$$13. \begin{array}{lll} 5-1+2 & 7-1-2 & 2+1+2 \quad 5+1+2 \\ 8-2-2 & 1+1+2 & 7-2+1 \quad 6-1-2 \\ 4+2+1 & 6-2+1 & 6-2-1 \quad 4+1-2 \\ 5+1-2 & 3+2+2 & 4+2-1 \quad 8-2-2 \end{array}$$

ՅԵՐԵ-ՅԵՐԵ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼԸ ՅԵՎ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

1. Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր.

$$\begin{array}{lll} 3+1+2 & 6+1+1+1 & 9-1-1-1 \\ 3+3 & 6+1+2 & 9-1-2 \\ 6-1-2 & 6+2+1 & 9-2-1 \\ 6-3 & 6+3 & 9-3 \end{array}$$

2. Ավելացրու և պակասեցրու բանավոր.

$$\begin{array}{lll} 1+1+2 & 4+2+1 & 7+1+2 \\ 1+3 & 4+3 & 7+3 \\ 4-1-2 & 7-1-2 & 10-2-1 \\ 4-3 & 7-3 & 10-3 \end{array}$$

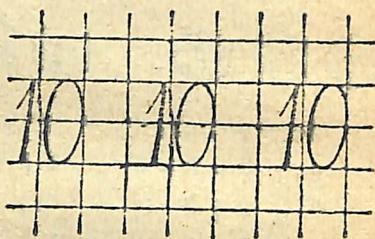
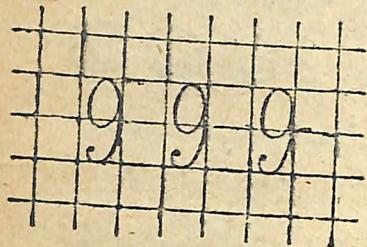

$$3. \begin{array}{lll} 2+1+2 & 5+1+1+1 & 8-1-1-1 \\ 2+3 & 5+1+2 & 8-1-2 \\ 5-1-2 & 5+2+1 & 8-2-1 \\ 5-3 & 5+3 & 8-3 \end{array}$$

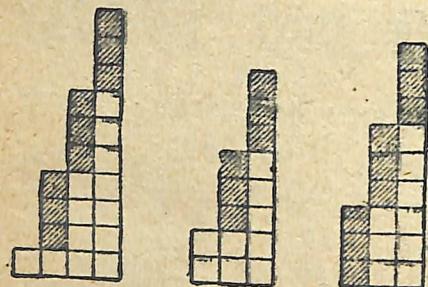
$$\begin{array}{cccc}
 4. & 7+3-2 & 6+3-2 & 8-2-3 & 8-3+2 \\
 & 3+3+2 & 7-3+2 & 8+1-3 & 7-2+3 \\
 & 7+2-3 & 7-2+3 & 8-3-1 & 6+2-3 \\
 & 6-3+2 & 8+2-3 & 7-1-3 & 3+2+3
 \end{array}$$

5. Մի մարդ գնեց 4 լավաշ և 3 մասնաքաշ հայտ լնդամենը բանի հաց գնեց նա:

6. Ամանուն կար 8 բաժակ կաթ. 3 բաժակը խմեցին: Բանի բաժակ կաթ մնաց:

7. Գրիր այս թվանշանները:

$$\begin{array}{cccc}
 10. & 9-1-3 & 8-2+3 & 7+3-1 & 4+2+3 \\
 & 5+2+3 & 9-2+3 & 8-1+3 & 9-3-3 \\
 & 7-1+3 & 10-1-3 & 9-3-2 & 5+3+2 \\
 11. & 10-2-3 & 4+1+3 & 9+1-3 & 8-3-2 \\
 & 8+2-1 & 10-3+2 & 7+1+2 & 6+2-3 \\
 & 9+1-2 & 6+1+2 & 10-2-2 & 7+3-2
 \end{array}$$

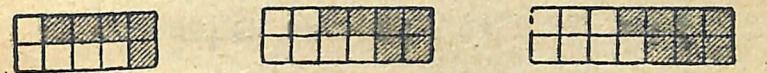
$$\begin{array}{cccc}
 12. & 5+1+3 & 4+3+2 & 5+3+1 & 8-1-3 \\
 & 7+2+1 & 8-1+2 & 9-2-1 & 7-3+2 \\
 & 4+3-2 & 2+3+3 & 5+3-2 & 2+2+3
 \end{array}$$

ԱՆՑԱԾԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ

$$\begin{array}{ccccc}
 1. & 5+2 & 9-2 & 4+3 & 6+3 & 10-2 \\
 & 10-3 & 7-1 & 9+1 & 10-1 & 5+3 \\
 & 6+1 & 6+2 & 8-2 & 5+1 & 7-3 \\
 2. & 7+3 & 6-3 & 8+1 & 9-1 & 8-3 \\
 & 8-1 & 8+2 & 9-3 & 6-2 & 7+1 \\
 & 4+2 & 7-2 & 7+2 & 3+3 & 6-1
 \end{array}$$

3. Նկարիր քառակուսի, ուղղանկյուն և լեռանկեռներ:

ԶՈՐՄ-ԶՈՐՄ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼԸ ՅԵՎ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

$$\begin{array}{ccccccc}
 1+4 & 4+1 & 2+4 & 4+2 & 3+4 & 4+3 \\
 5-4 & 5-1 & 6-4 & 6-2 & 7-4 & 7-3
 \end{array}$$

1. Նկարիր ալպինի շերտափկներ քառակուսիներից: Լուծիր որինակները:

$$\begin{array}{ccc}
 2. & 4+2+2 & 5+2+2 & 6+2+2 \\
 & 4+4 & 5+4 & 6+4 \\
 & 8-2-2 & 9-2-2 & 10-2-2 \\
 & 8-4 & 9-4 & 10-4 \\
 3. & 4+1+4 & 8-2-4 & 3+2+2 & 1+4+3 \\
 & 4+4+2 & 8-4+2 & 3+4+3 & 6-4+3 \\
 & 6+1-4 & 6-3+4 & 7-2-2 & 3+4-2 \\
 & 10-2-4 & 8-1-4 & 7-4+3 & 9-4+3
 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc} 4. & 7+2-4 & 6+3-4 & 9-3-4 \\ & 3+3+4 & 8-2+4 & 2+4+3 \\ & 8+2-4 & 7+3-4 & 7-3+4 \\ & 2+4+4 & 8-4+3 & 6+4-3 \end{array}$$

5. Մի գանդակում կա 5 ճագար, իսկ մուսում՝ 4 ճագար, Քանի ճագար կա լերկու վանդակում:

6. Մի կապում կար 10 զագար, վորից 4-ը ճագար-ները կերան, Քանի սը մնաց:

$$\begin{array}{cccc} 7. & 4+4-3 & 7-2+4 & 7-4+1 \\ & 7-2-3 & 6+4-2 & 6+2-4 \\ & 10-4-2 & 8-3-4 & 8+1-4 \\ & 8-3+4 & 6-2+4 & 7-1+4 \\ & 8-4+2 & 10-4+3 & 5+4-3 \\ & 10-3-4 & 6+4-1 & 10-4-3 \\ & 6-1+4 & 7-1-4 & 5-2+4 \\ & 7+1-4 & 7-4+1 & 10-4+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc} 3. & 1+5-2+5 & 3+5-2-5 \\ & 9-5+3-5 & 4+5-1-5 \\ & 5+5-2-5 & 10-5-3+5 \\ & 2+5+3-5 & 7-5+4-5 \end{array}$$

4. Մի փնջիկում կա 5 հոկտեմբերիկ, Քանի հոկտեմ-բերիկ կա 2 փնջիկում:

5. Մի թերթ թղթից պատրաստեցին 8 փոքր դրոշակ. դրանցից 5-ը փնջածե կապեցին: Քանի սը մնաց չկապված:

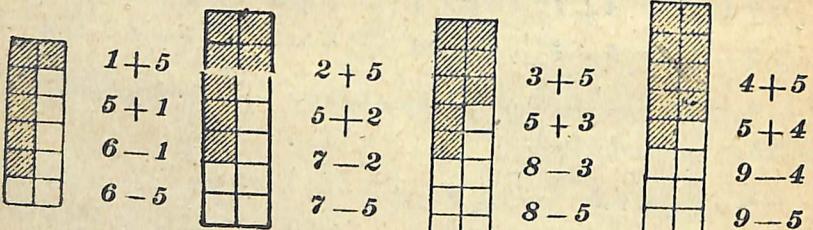
$$\begin{array}{cccc} 6. & 8-3+5 & 8-1-5 & 6+3-5 \\ & 7-5+3 & 3+5-4 & 5+5-4 \\ & 9-5-2 & 7+3-5 & 4+5-2 \\ & 7. & 1+3+5 & 1+4+5 \\ & 1+2+5 & 7-1-5 & 8-4+5 \\ & 8-5+2 & 7+2-5 & 6+3-5 \end{array}$$

8. Եեղանի վրա 3 սրվակ սոսինձ կա, պահարանում էլ՝ 5 սրվակ: Ընդամենը քանի սրվակ սոսինձ կա:

9. Պատրաստեցին 9 ծրար և դործածեցին 5-ը: Քա-նի սը մնաց:

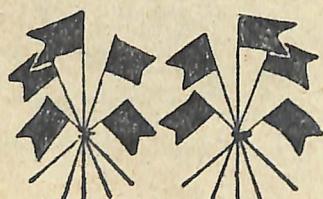
ԴՐԱՄՆԵՐ

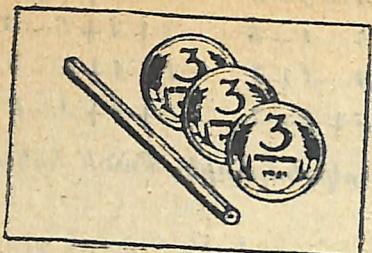
1. Սպիտակ թղթի տակ դիր 1 կողեկանոց, 2 կո-պեկանոց, 3 կողեկանոց, 5 կողեկանոց և 10 կողեկա-նոց դրամներ: Մատիտի չսրած ծայրը մի քանի անգամ քսիր թղթին այն տեղերում, վորտեղ դրամներն են: Յուրաքանչյուր դրամի տիպը սոսնձիր ստվարաթղթին: Ավելորդ մասերը կտրելով՝ դուրս բեր դրամներ:

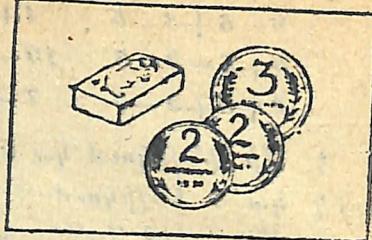
1. Նայելով նկարներին, լուծիր որինակները:

$$\begin{array}{cc} 2. & \begin{array}{l} 5+1+4 \\ 5+2+3 \\ 5+3+2 \\ 5+4+1 \\ 5+5 \end{array} & \begin{array}{l} 10-4-1 \\ 10-2-3 \\ 10-3-2 \\ 10-4-1 \\ 10-5 \end{array} \end{array}$$

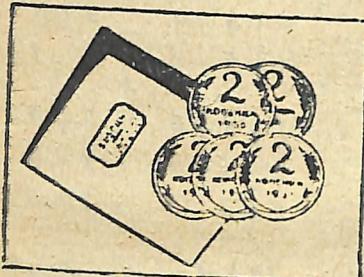

2. Ի՞նչ արժե մատիտը:

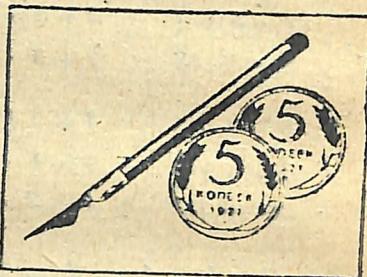
3. Ի՞նչ արժե ուղինը:

4. Ի՞նչ արժե տետրը:

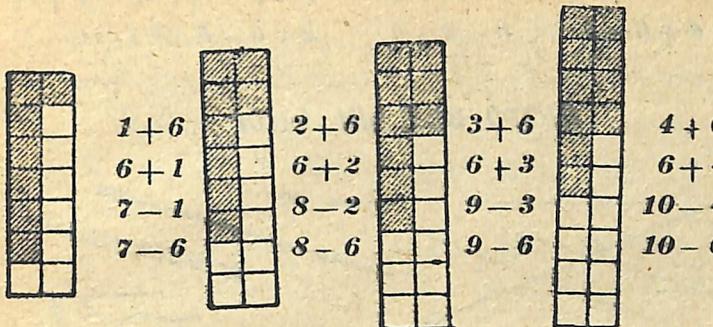
6. 5 կոպեկանոցը և 3 կոպեկանոցը միասին քանի՞
կոպեկ կլինի:

7. 3 կոպեկանոցը, 2 կոպեկանոցը և 5 կոպեկանոցը
միասին քանի՞ կոպեկ կլինի.

5. Ի՞նչ արժե զբիչը:

6-րդ, 7-րդ, 8-րդ ՅԵՎ 9-րդ ԱՎԵԼԱՑՆԵԼՆ ՈՒ ՊԱԿԱՍԵՑՆԵԼԸ

1. Նայելով այս նկարներին՝ լուծիր որինակները:

2. $7+1$	$7+2$	$7+3$	$8+1$	$8+2$
$1+7$	$2+7$	$3+7$	$1+8$	$2+8$
$8-1$	$9-2$	$10-3$	$9-1$	$10-2$
$8-7$	$9-7$	$10-7$	$9-8$	$10-8$

3. $9+1$	$10-9+6$	$10-7+6$	$10-8$
$1+9$	$9-7+8$	$9-8+9$	$9-8$
$10-1$	$10-8+6$	$10-6+5$	$10-9$
$10-9$	$9-8+7$	$9-7+6$	$9-6$

4. Մի տուփի մեջ դրին 2 կապույտ և 8 կարմիր
մատիտ։ Քանի՞ մատիտ կա տուփում։

5. Յերեխան տետր և գնում, վորն արժե 7 կոպեկ։
10 կոպեկանոց տալով՝ քանի՞ կոպեկ լետ կստանա։

6. $6+1+3$	$6+2-5$	$7+2-4$	$3+5-6$
$10-6+5$	$10-5+3$	$10-4-5$	$10-9+5$
$7+3-6$	$6+3-4$	$7+1-3$	$1+7-5$
7. $9-6+5$	$9-5+3$	$9-4+5$	$10-7+5$
$6+4-7$	$8-6+5$	$8-7+9$	$2+8-9$
$9-3+4$	$2+7-4$	$3+6-5$	$8-5+7$

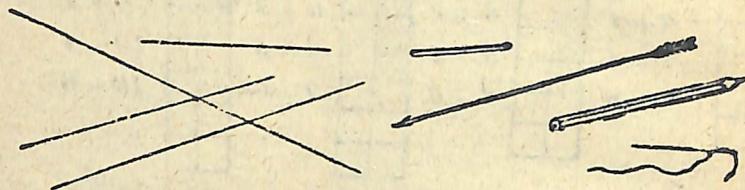
ԱՆՁԱՌԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ

1. $2+4$	$2+5$	$1+4$	$6+4$	$8-5$
$7-5$	$7-4$	$6-5$	$1+5$	$5+5$
$5+4$	$3+4$	$4+4$	$4+5$	$10-4$
$8-4$	$10-5$	$3+5$	$9-4$	$9-5$

2. 3 կոպեկը, 5 կոպեկը և 1 կոպեկը միասին քանի՞
կոպեկ կլինի։

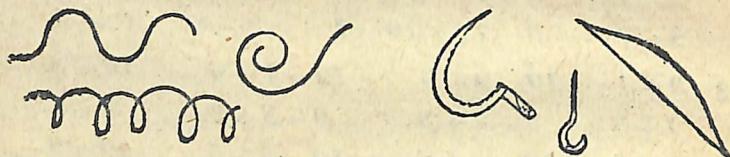
$$\begin{array}{cccc}
 8. 8-5+6 & 10-7+4 & 10-9+7 & 2+7-6 \\
 9-8+5 & 7-4+5 & 7-6+8 & 8-7+6 \\
 4+6-5 & 9-6+4 & 2+6-5 & 1+9-5
 \end{array}$$

ՈՒՂԻՂ ՅԵԼ ԿՈՒ ԳԾԵՐ

ՈՒՂԻՂ ԳԾԵՐ.

1. Քանոնով քաշիր մի քանի ուղիղ գծեր: Բո շըրջապտառում ցուց տուր ուղիղ գծեր:

ԿՈՐ ԳԾԵՐ.

2. Գծիր մի քանի կոր գծեր: Բո շըրջապտառում ցուց տուր կոր գծեր:

ՄԵՏՐՈՎ ԶԱՓԵԼԸ

1. Հատակի վրա չափիր 1 մետր, 2 մետր, 5 մետր:
2. Չափիր և կտրիր 3 մետր լերկարության թել:
3. Չափեցին 3 մետր չիթ, հետո դարձյալ 5 մետր:
Ըսդամենը քանի մետր չիթ չափեցին:

4. 9 մետր քաթանից կտրեցին 5 մետրը: Քանի
մետր քաթան մնաց:

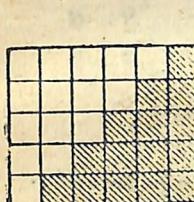
5. Մի կապում կա 6 մետր լերկաթալար, մյուսում՝
4 մետր: Յերկու կապում քանի մետր լերկաթալար կա:

6. 7 մետր գործվածքից կարեցին զգեստ և գոգնոց:
Զգեստին գնաց 4 մետր: Խնչքան գնաց գոգնոցին:

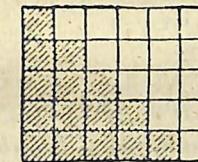
7. Արհեստանոցում կա յերկու տախտակ. մեկը 4
մետր ե, մյուսը՝ 6 սետը: Յերկուսը միասին քանի մետր
լերկարություն ունեն:

8. 8 մետր տախտակից շինեցին մի սեղան և մի
քանի աթոռ: Սեղանին գնաց 3 մետր: Քանի մետր գնաց
աթոռներին:

ԱՐԱՋԻՆ ՏԱՄՆՅԱԿԻ ԹՎԵՐԻ ԿԱԶՄԸ

$$\begin{array}{l}
 5+?=6 \\
 4+?=6 \\
 3+?=6 \\
 2+?=6 \\
 1+?=6
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 ?+5=6 \\
 ?+4=6 \\
 ?+3=6 \\
 ?+2=6 \\
 ?+1=6
 \end{array}$$

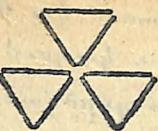
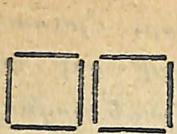
1. Հարցական նշանի փոխարեն գրիր թիվը:

$$\begin{array}{llll}
 2. 5+?=7 & 2+?=7 & ?+2=8 & ?+6=8 \\
 3+?=7 & 4+?=7 & ?+4=8 & ?+7=8 \\
 1+?=7 & 6+?=7 & ?+1=8 & ?+5=8
 \end{array}$$

$$\begin{array}{llll}
 3. 7+?=9 & ?+1=9 & ?+3=10 & ?+2=10 \\
 2+?=9 & ?+3=9 & 6+?=10 & 4+?=10 \\
 6+?=9 & ?+5=9 & ?+7=10 & ?+9=10
 \end{array}$$

4. 3 դրամից կազմիր 9 կոպեկ:

5. 4 դրամից կազմիր 10 կոպեկ:

6. Լուցկիներից կազմիր ասպիսի պատկերները Քանի կդնա լուրաքանչյուրին:

$$\begin{array}{cccc} 2+2 & 2+2+2+2 & 3+3 & 4+4 \\ 2+2+2 & 2+2+2+2+2 & 3+3+3 & 5+5 \end{array}$$

ԱՆՑԱՆԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ

$$\begin{array}{ccccc} 1. 2+6 & 8-7 & 1+8 & 10-6 & 7-6 \\ 9-7 & 3+6 & 10-7 & 1+7 & 2+7 \\ 1+9 & 2+8 & 4+6 & 9-8 & 8-6 \\ 10-8 & 10-9 & 9-6 & 1+6 & 3+7 \end{array}$$

2. Գծիր ուղիղ գիծ, կոր զիծ:

3. Ի՞նչ զրամներից կարելի յէ 10 կոպեկ կազմել:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Թեին արժե 3 կոպեկ, շաքարը՝ 5 կոպեկ: Ի՞նչ արժե մի բաժակ թելը շաքարով:

2. Յերեխան գրչակոթին և գրչածալրին վճարեց 10 կոպեկ: Գրչակոթն արժե 8 կոպեկ: Ի՞նչ արժե գրչածալրը:

3. Թաշկինակներին գնաց 2 մետր քաթան, իսկ սրբիչներին՝ 6 մետր: Բնդամենը ինչքան քաթան գնաց թաշկինակներին ու սրբիչներին:

4. 7 մետր լեռիզից 3 մետրը զործածեցին բարձի յերեսների կապիչների համար: Քանի մետր մնաց:

5. Յերեխաները վեցորդակում 1 որ հանդստանում են: Քանի որ են սովորում:

6. Յոթնորդակը քանի որ ե: Յոթնորդակում քանի որ են աշխատում:

7. Յերեխաները կարմիր անկյան համար պատրաստեցին 3 մեծ և 6 փոքր աստղ: Ընդամենը քանի աստղ պատրաստեցին:

$$\begin{array}{ccccc} 8. 4+2-3 & 6-4+5 & 4+3-6 & 7-2+3 \\ 9-3+4 & 7+3-2 & 8-4+5 & 6+2-7 \\ 5+4-2 & 8-5+6 & 5+5-6 & 1+8-5 \\ 10-7+5 & 8+2-4 & 9-6+4 & 7-5+6 \\ \hline 9. 5+2-3 & 4+4-3 & 1+9-5 & 2+8-3 \\ 8-2-5 & 1+5-2 & 7-4+7 & 10-9+6 \\ 2+4+3 & 3+3+4 & 9-7+8 & 9-8+7 \\ 7+2-4 & 1+7-6 & 10-8+7 & 4+6-3 \\ \hline 10. 3+4-5 & 8-7+6 & 4+5-7 & 2+8-4 \\ 8-5+6 & 2+6-4 & 10-6+4 & 5+4-8 \\ 1+9-7 & 3+5-6 & 2+5-6 & 9-5+6 \\ 9-4+5 & 9-6+7 & 4+6-9 & 2+7-4 \end{array}$$

1	3	4
4	1	3
3	4	1

1	3	5
4	3	2
4	3	2

4	3	
2		3
4	2	

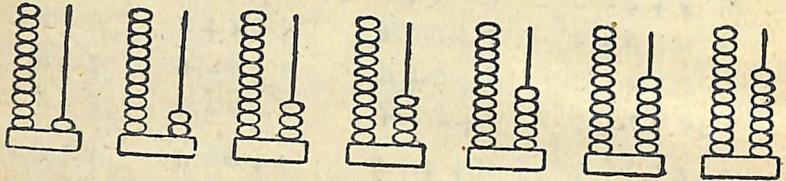
3	1	5
	3	
		2

11. Այս թվերն իրար տվելացրու շարքերով և սյունակներով:

12. Ի՞նչ թվեր են ըստ թողնված:

ԹՎԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ, ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ ՄԻՆՉԵՎ 20

Թվերի ՀԱՄՐԱՆՔԸ ՅԵՎ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Քանի՞ զնդիկ ես տեսնում ամեն մի զույգ լարին:
2. Նկարի վրա ցուց տուր և ուրիշ կերպ ասա—մի տասնյակ և լեռեք զնդիկ, մի տասնյակ և լոթ զնդիկ, մի տասնյակ և հինգ զնդիկ:
3. Ուրիշ կերպ ասա—մի տասնյակ և ութ զնդիկ, մի տասնյակ և ինը զնդիկ, լերկու տասնյակ:
4. 10 լուծկուց մի կապ արա: Ցուց տուր մի տասնյակ և վեց լուցկի: Ասա այդ թիվը: Ցուց տուր և ուրիշ կերպ ասա—մի տասնյակ և չորս լուցկի, մի տասնյակ և ինը լուցկի:
5. Մի տասնյակ լուցկիներից և առանձին լուցկիներից կազմիր հետեխալ թվերը՝ տասներկու, տասնհինգ, տասնութ, տասներեք, տասնլոթ:
6. Զերոցի տեղ ուրիշ թվանշանները կարդա ու գրիր ստացված թվերը: Այդ թվերը՝ կազմիր մի տասնյակ և առանձին լուծկիներից:

1	0
---	---

7.	$10+2$	$9+10$	$16-6$	$15-10$	$1+10$
	$10+7$	$3+10$	$18-8$	$19-10$	$10+5$
	$10+4$	$5+10$	$17-7$	$14-10$	$8+0$
	$10+6$	$8+10$	$13-3$	$12-10$	$10+10$
8.	$10+3$	$7+10$	$19-9$	$18-10$	$12-2$
	$10+9$	$6+10$	$14-4$	$11-10$	$17-10$
	$10+1$	$4+10$	$11-1$	$16-10$	$16-6$
	$10+8$	$2+10$	$15-5$	$13-10$	$20-10$

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ՝ ԶԱՆՑՆԵԼՈՎ ՏԱՍՆՅԱԿԸ

I

1. Կոճն արժե 12 կոպեկ, իսկ մատնոցը 6 կոպեկ: Ի՞նչ արժեն կոճն ու մատնոցը միասին:

2. Կոճակներին ու կեռին վճարեցին 15 կոպեկ: Կեռն արժե 3 կոպեկ: Ի՞նչ արժեն կոճակները:

3.	$3+2$	$4+3$	$5+2$	$6+2$	$7+1$
	$13+2$	$14+3$	$15+2$	$16+2$	$17+1$
	$3+3$	$4+4$	$5+3$	$6+3$	$7+2$
	$13+3$	$14+4$	$15+3$	$16+3$	$17+2$

4.	$8-2$	$9-4$	$6-2$	$17-2$	$18-3$
	$18-2$	$19-4$	$16-2$	$17-4$	$15-3$
	$8-4$	$9-6$	$6-3$	$17-3$	$19-3$
	$18-4$	$19-6$	$16-3$	$17-5$	$14-3$

5. Կոլտնտեսությունն ունի 11 անասնախնամ կին և 8 կիզող կին: Քանի՞ կին ե աշխատում անասնանոցում:

6. 17 կովից 5-ն ալլա չի կիզվում: Քանի՞սն ե կիզվում:

7.	$12+3$	$15+2$	$13+4$	$16+2$	$13+6$
	$12+4$	$16+2$	$11+5$	$15+3$	$14+5$
	$12+5$	$17+2$	$15+1$	$14+4$	$15+4$

$$\begin{array}{ccccc} 8. & 17-2 & 19-6 & 13-2 & 17-5 \\ & 17-3 & 19-5 & 14-3 & 16-4 \\ & 17-4 & 19-4 & 15-4 & 15-3 \end{array}$$

9. Կենդանի անկյունում կա 12 սպիտակ և 7 սև ձագար: Ընդամենը քանի՞ ճագար կա կենդանի անկյունում:

10. 16 մետր տախտակից շինեցին աթոռներ ու սեղաններ: Աթոռներին գնաց 4 մետր տախտակ: Ի՞նչքան դնաց սեղաններին:

II

1. Խաղալիք - վաղոններին գնաց լուցկու 18 տուփ, իսկ շոգեքարշին՝ 2 տուփ: Ընդամենը քանի՞ տուփ գնաց գնացքին:

2. Արկղում կար 20 խորանարդիկ, 4-ը հանեցին: Քանի՞ ը մնաց:

$$\begin{array}{ccccc} 3. & 19+1 & 15+5 & 18+2 & 10-3 \\ & 11+9 & 13+7 & 12+8 & 20-3 \\ & 16+4 & 18+2 & 13+7 & 10-7 \\ & 14+6 & 17+3 & 17+3 & 20-7 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccc} & 20-6 & 20-8 & 20-5 & 20-9 \end{array}$$

4. Յերեխանները կարդացին գրքուկի 8 եջը, մնաց ելի 12 եջ: Ընդամենը քանի՞ եջ եր ալիք գրքուկը:

5. Տուփում կար 20 գրչածալը: Դրանցից 18-ը բաժանեցին աշակերտներին: Քանի՞ ը մնաց:

$$\begin{array}{ccccc} 6. & 17+3 & 14+6 & 20-5 & 20-11 \\ & 3+17 & 6+14 & 20-15 & 20-13 \\ & 20-3 & 20-6 & 20-8 & 20-16 \\ & 20-17 & 20-14 & 20-18 & 20-19 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccccc} 7. & 14+3-5 & 15+5-7 & 4+16-8 & \\ & 18-2-4 & 20-8+4 & 20-17+5 & \\ & 12+7-3 & 11+9-6 & 2+18-7 & \end{array}$$

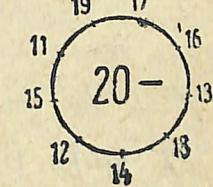
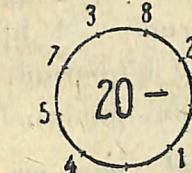
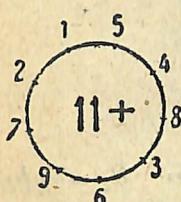
$$\begin{array}{ccccc} 8. & 5+? = 20 & 19+? = 20 & 8+? = 20 & \\ & 17+? = 20 & 7+? = 20 & 16+? = 20 & \\ & 2+? = 20 & 12+? = 20 & 3+? = 20 & \end{array}$$

III

1. Կարկատանաթելն արժե 8 կողեկ, մի կազ ասեղաները՝ 11 կողեկ: Ի՞նչ արժեն կարկատանաթելն ու մի կազ ասեղները միասին:

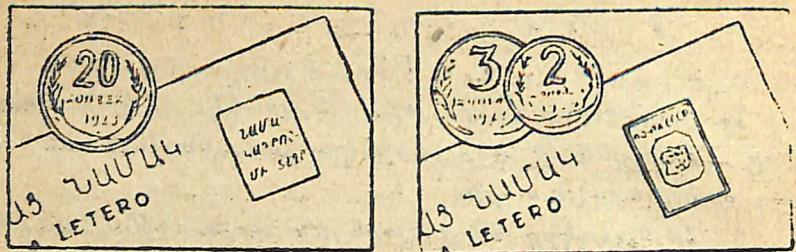
2. 15 կոճակից 12-ը կարեցին հաղուստին: Քանի՞ ը մնաց:

$$\begin{array}{ccccc} 3. & 6+1 & 2+6 & 3+15 & 2+14 \\ & 6+11 & 2+16 & 3+12 & 4+13 \\ & 7+2 & 4+5 & 3+14 & 7+11 \\ & 7+12 & 4+15 & 3+16 & 1+18 \\ 4. & 18-2 & 15-2 & 19-13 & 16-12 \\ & 18-12 & 15-13 & 19-14 & 17-12 \\ & 16-3 & 15-3 & 19-15 & 18-12 \\ & 16-13 & 15-12 & 19-16 & 19-12 \\ 5. & 14-12+15 & 15-11+16 & 19-14+15 & \\ & 18-13+12 & 6+14-18 & 16-13+12 & \\ & 17-12+14 & 19-16+15 & 3+17-11 & \\ & 19-15+12 & 20-17+14 & 19-12+13 & \\ 6. & ?+13=16 & 12+?=16 & ?+15=18 & \\ & ?+12=17 & 14+?=19 & ?+12=19 & \\ & ?+11=15 & 13+?=17 & ?+13=15 & \end{array}$$

1. Ծրչանի մեջ դրված թվին ավելացրու և պակասեցրու շրջանի շուրջը լեզած թվերը:

ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՅԵՐԿՈՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՄ

1. Նկարին նայիր և ասա՝ ինչքան եր դրամը։ Ինչքան լիտ սույցվեց։ Ի՞նչ արժե նամականիշը։

2. Ցերեխան գնեց մեկ մատիտ 15 կոպեկով, մեկ դրչածալը 2 կոպեկով. նրա մոտ դարձալ մնաց 3 կոպեկ։ Ցերեխան քանի կոպեկ ուներ։

3. Մի բաժակ թելը շաքարով և հացով միասին արժե 20 կոպեկ։ Հաղն արժե 1Հ կոպեկ, թելն առանց շաքարի 3 կոպեկ։ Ի՞նչ արժե շաքարը։

4. Կոլտնտեսականների շուկայում կոլտնտեսականը վաճառեց 20 ռուբլու կարտոֆիլ. արդ վողից նա 2 ռուբլի ավեց և 5 ռուբլի նավթի։ Քանի ռուբլի մնաց նրա մոտ։

ԿՇՈՒԵԼ

1. Կշեռքի հետ պետք և ունենալ հետեւալ կշռաքաները։

1 կիլոգրամ	2 կիլոգրամ
2 կիլոգրամ	5 կիլոգրամ
10 կիլոգրամ	
կես կիլոգրամ	

2. Կշռի 1 կիլոգրամ հաց, աղ, թեփ։ Սրանցից վորն և ապէլի շատ տեղ բռնում։ Ի՞նչ կշռաքարելով կարելի յե 8 կիլոգրամ, 9 կիլոգրամ, 10 կիլոգրամ կշռել։

3. Կշեռքի միջոցով վորոշիր 1 կիլոգրամ, 2 կիլոգրամ, կես կիլոգրամ քաշ ունեցող առարկաներ։

4. Գնեցին 2 կիլոգրամ շաքար, 5 կիլոգրամ ալուր և 3 կիլոգրամ կրուպա։ Միասին վորքմնե այդ մթերքների քաշը։

5. Պարկում կար 16 կիլոգրամ ալուր. գործածեցին 5 կիլոգրամը։ Ինչքան ալուր մնաց։

6. Աչքի չափով առանձնացրու մեկ կիլոգրամ կարագիր։ Ստուգիր կշեռքով։

Աչքի չափով առանձնացրու կես կիլոգրամ ազ։ Ստուգիր կշեռքով։

ԱՆՑԱԾԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ

$$\begin{array}{ccccc} 1. & 10+8 & 12+3 & 14+6 & 3+17 \\ & 16-6 & 18-5 & 20-8 & 20-11 \end{array} \quad \begin{array}{c} 4+15 \\ 19-15 \end{array}$$

2. Պլակատի համար պետք ե կարել 13 սկ և 7 կարմիր տառեր։ Բնդամենը քանի տառ պետք ե կարել։

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ ՏԱՍՆՅԱԿԸ ԱՆՑՆԵԼՈՎ

I

$$\begin{array}{cccc} 1. & 8+?=10 & ?+3=10 & 2+?=10 \\ & 7+?=10 & ?+5=10 & 4+?=10 \\ & 6+?=10 & ?+9=10 & 1+?=10 \end{array} \quad \begin{array}{c} ?+6=10 \\ ?+3=10 \\ ?+8=10 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc} 2. & 10-?=5 & 10-?=2 & 17-?=10 \\ & 10-?=3 & 10-?=6 & 13-?=10 \\ & 10-?=8 & 10-?=9 & 19-?=10 \end{array} \quad \begin{array}{c} 15-?=10 \\ 18-?=10 \\ 16-?=10 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc} 3. & 9+1+7 & 7+3+5 \\ & 8+2+4 & 1+9+6 \\ & 6+4+1 & 3+7+7 \end{array} \quad \begin{array}{c} 5+5+4 \\ 4+6+3 \\ 2+8+9 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll}
 4. & 2+2+2+2+2+2+2+2+2+2 \\
 & 20-2-2-2-2-2-2-2-2-2 \\
 \\
 5. & 5+5+5+5 \quad 2+4+4+4+4 \\
 & 20-5-5-5 \quad 18-4-4-4-4 \\
 \\
 6. & 1+3+3+3+3+3+3 \\
 & 19-3-3-3-3-3-3
 \end{array}$$

II

1. Ամայակ պատրաստելու համար լեռելիան ուսնդեց
9 լերկար և 5 կարճ ձողիկներ: Քանի ձողիկ ուսնդեց նա:
2. Արկղում կա 13 մատիտ. դրանցից 4-ը կապուլտ
ե, մնացածը՝ կարմիր: Քանի կարմիր մատիտ կա ալդ
արկղում:

$$\begin{array}{lll}
 3. & 9+1+1 & 9+1+2 \quad 9+1+3 \\
 & 9+2 & 9+3 \quad 9+4 \\
 & 11-1-1 & 12-2-1 \quad 13-3-1 \\
 & 11-2 & 12-3 \quad 13-4 \\
 \\
 4. & 9+1+4 & 9+1+5 \quad 9+1+6 \\
 & 9+5 & 9+6 \quad 9+7 \\
 & 14-4-1 & 15-5-1 \quad 16-6-1 \\
 & 14-5 & 15-6 \quad 16-7 \\
 \\
 5. & 9+1+7 & 9+1+8 \quad 9+1+9 \\
 & 9+8 & 9+9 \quad 9+10 \\
 & 17-7-1 & 18-8-1 \quad 19-9-1 \\
 & 17-8 & 18-9 \quad 19-10 \\
 \\
 6. & 9+5-12 & 18-9+2 \quad 9+6-13 \\
 & 16-7+3 & 9+4+6 \quad 17-8+9 \\
 & 15-6+8 & 12-3+5 \quad 9+7-14
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 7. & 9+8-15 & 9+2+8 \quad 13-4+6 \\
 & 9+9+2 & 14-5+4 \quad 9+3+8 \\
 & 16-5-2 & 17-5-3 \quad 15-2-4
 \end{array}$$

8. Կոլտնախությունների համար զնացքը քաղաքից
տարավ 5 վագոն գութան, 4 վագոն ցանող մեքենա և 3
վագոն տրակտոր: Ընդամենը քանի վագոն գործիք ու
մեքենա տարավ գնացքը:

9. Մի գասարանում կա 17 հոկտեմբերիկ: Նրանցից
8-ը տղաներ են: Քանի մն են աղջիկ:
10. 9 հոկտեմբերիկներ ասագանցան ունեն: Եթի համար
ել կոլվարը բերեց: Ընդամենը քանի հոկտեմբերիկ ասա-
գանցան ունի:

III

1. Դարակում 8 գիրք կար. 7 հատ ել հետո ավելա-
ցըին: Դարակում քանի գիրք լեզափ:
2. Յերեխաները կարմիր անկան համար հավաքեցին
13 ոռոբլիք Նրանք 5 ոռոբլու պլակատ գնեցին: Քանի
ոռոբլիք մնաց:

$$\begin{array}{lll}
 3. & 8+2+1 & 8+2+2 \quad 8+2+3 \\
 & 8+3 & 8+4 \quad 8+5 \\
 & 11-1-2 & 12-2-2 \quad 13-3-2 \\
 & 11-3 & 12-4 \quad 13-5 \\
 \\
 4. & 8+2+4 & 8+2+5 \quad 8+2+6 \\
 & 8+6 & 8+7 \quad 8+8 \\
 & 14-4-2 & 15-5-2 \quad 16-6-2 \\
 & 14-6 & 15-7 \quad 16-8 \\
 \\
 5. & 8+2+7 & 9+1+7 \quad 17-9 \\
 & 8+9 & 9+8 \quad 17-8
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 6. & 8+6=12 & 8+5+7 \\
 & 9+7=8 & 9+6=7 \\
 & 8+9=14 & 8+8=11 \\
 & 8+3+9 & 9+8=15
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{lll}
 8+7=13 \\
 9+5=6 \\
 8+4+7 \\
 9+4=5
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 7. & 14-?=8 & 11-?=8 \\
 & 8+?=16 & 17-?=9 \\
 & 16-?=9 & 8+?=15
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{lll}
 15-?=8 \\
 8+?=13 \\
 17-?=8
 \end{array}$$

8. Քանի՞ տառ պետքե՞ կտրել և Մի՞ վլուշն զայնեք
ԱՆՏԱՌԵՐ, նշանաբանի համար:

9. «Մի՞ վոչնչացնեք անտառը» սլլակատի համար
զունավոր թղթից կտրեցին 8 մեծ և 6 փոքր լեղենիկ։
Դրանցից փակցրին 12-ը։ Քանի՞ առ մնաց։

IV

1. Մի ամանում կա 7 բաժակ կաթ, մյուսում՝ 6
բաժակ։ Յերկու ամանում քանի՞ բաժակ կաթ կա։
2. Պարկում 12 կիլոգրամ կարտոֆիլ կար. 5 կիլո-
գրամը դորձածվեց։ Քանի՞ կիլոգրամ կարտոֆիլ մնաց։

$$\begin{array}{lll}
 3. & 7+3+1 & 7+3+2 \\
 & 7+4 & 7+5 \\
 & 11-1-3 & 12-2-3 \\
 & 11-4 & 12-5
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{lll}
 7+3+3 \\
 7+6 \\
 13-3-3 \\
 13-6
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 4. & 7+3+4 & 7+3+5 \\
 & 7+7 & 7+8 \\
 & 14-4-3 & 15-5-3 \\
 & 14-7 & 15-8
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{lll}
 7+3+6 \\
 7+9 \\
 16-6-3 \\
 16-9
 \end{array}$$

$$\begin{array}{llll}
 5. & 8+7 & 7+8 & 9+7 \\
 & 15-7 & 15-8 & 16-7 \\
 & & & 16-9
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{llll}
 7+9
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 6. & 7+5=3 & 7+8=6 \\
 & 7+7=6 & 7+9=4 \\
 & 7+6=5 & 13-6+5 \\
 & 7+4=2 & 15-8+9
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{lll}
 11-4+6 \\
 16-9+7 \\
 12-5+8 \\
 14-7+4
 \end{array}$$

V

1. Ալիքնստանցում 6 տախտակ կար, 8 հատ ել
զնեցին։ Ընդամենը քանի՞ տախտակ լեցավ։
2. 12 մետր լերկաթալարից 7 մետրը կտրեցին։
Վորքան լերկաթալար մնաց։

$$\begin{array}{llll}
 3. & 6+4+1 & 6+4+2 & 6+7 & 6+8 \\
 & 6+5 & 6+6 & 7+6 & 8+6 \\
 & 11-1-4 & 12-2-4 & 13-6 & 14-6 \\
 & 11-5 & 12-6 & 13-7 & 14-8
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{llll}
 4. & 6+9 & 5+6 & 5+7 & 5+8 & 5+9 \\
 & 9+6 & 6+5 & 7+5 & 8+5 & 9+5 \\
 & 15-6 & 11-5 & 12-5 & 13-5 & 14-5 \\
 & 15-9 & 11-6 & 12-7 & 13-8 & 14-9
 \end{array}$$

$$\begin{array}{llll}
 5. & 4+7 & 4+8 & 4+9 & 3+8 & 3+9 \\
 & 7+4 & 8+4 & 9+4 & 8+3 & 9+3 \\
 & 11-4 & 12-4 & 13-4 & 11-3 & 12-3 \\
 & 11-7 & 12-8 & 13-9 & 11-8 & 12-9
 \end{array}$$

$$\begin{array}{llll}
 6. & 2+9 & 11-8+9 & 13-7+6 & 13-9+7 \\
 & 9+2 & 6+9-8 & 2+9-8 & 5+7-9 \\
 & 11-2 & 13-7+9 & 12-8+9 & 14-8+5 \\
 & 11-9 & 5+6-9 & 3+8-7 & 3+9-6
 \end{array}$$

7. Փոստքարտի և 2 դրոշմանիշի համար վճարեցին
11 կոպեկ։ Մի դրոշմանիշն արժե 5 կոպեկ, մյուսը՝ 1
կոպեկ։ Ի՞նչ արժե առմասը։

8. Տարեսկզբին տուածին դասարանում էար
անաստված, իսկ աչժմ՝ 15։ Քանի անաստված ավելացավ:

ԼԻՏԵՐԱԿ ԶԱՓԵԼԲ

1. Մի թիթեղյա աման տանում ե 9 լիտր նավթ,
մլուսը՝ 7 լիտր: Յերկու ամանը միասին քանի լիտր նավթ
են տանում:

2. Մի ապակյա ամանի մեջ 2 լիտր նավթ ածեցին,
իսկ մլուսի մեջ՝ կես լիտր: Ընդամենը քանի լիտր նավթ
ածեցին այդ յերկու ամանների մեջ:

3. Յերեք վեցորդակում զործածեցին 20 լիտր նավթ:
Առաջին վեցորդակում գնաց 8 լիտր, յերկորդում՝ 6
լիտր: Քանի լիտր զործածվեց յերրորդ վեցորդակում:

4. Լիտրը 4 բաժակ ե տանում: Կաթնամանի մեջ ածեցին
նախ 2 լիտր կաթ և դարձաւ 3 բաժակ: Ընդամենը
քանի բաժակ կաթ ածեցին այդ ամանի մեջ:

5. Մանկոջախի յերեխանները նախաճաշին ստացան
9 լիտր կաթ, իսկ ճաշին՝ 8 լիտր: Մի որում քանի լիտր
կաթ ստացան նրանք:

6. Դույլը 12 լիտր ե տանում: Կովն ամբողջ որը տվեց
1 դույլ կաթ: Առավատան կթեցին 4 լիտր, կեսորին՝ 3
լիտր: Քանի լիտր կթեցին յերեկոյան:

7. Մեկ շիշը յերկու և կես բաժակ ե: Քանի բաժակ
ե յերկու շիշ:

ԱՆՑԱԾԻ ԱՏՈՒԳՈՒՄ

$$\begin{array}{ccccc} 1. & 9+5 & 12-4 & 6+6 & 11-6 \\ & 16-7 & 9+8 & 11-7 & 8+7 \\ & 7+6 & 14-7 & 8+6 & 12-9 \\ & 13-5 & 2+9 & 16-8 & 7+5 \end{array} \quad \begin{array}{c} 3+8 \\ 15-9 \\ 9+4 \\ 18-9 \end{array}$$

2. Հոկտեմբերիները և սլյոներները սա լառնակէ
համար հավաքեցին 14 ոռոբլի: Պիոներների հավաքածը
9 ոռոբլի լեր: Քանի ոռոբլի հավաքեցին հոկտեմբերիկ-
ները:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

1.	$9+5=8$	$8+7=9$	$3+9=7$	$9+6=8$
	$7+6=4$	$6+8=5$	$6+7=9$	$8+8=9$
	$8+4=6$	$5+9=6$	$2+9=8$	$7+9=8$
	$4+9=7$	$7+7=9$	$8+5=6$	$6+5=9$
2.	$2+?=11$	$?+7=11$	$?+8=17$	$6+?=14$
	$?-7=5$	$?-9=6$	$11-?=4$	$12-?=6$
	$12-?=3$	$?+5=13$	$?+9=16$	$?+7=13$
	$?+7=15$	$?-6=5$	$?-9=9$	$?-3=8$
3.	$15-6=8$	$12-8=7$	$12-5=8$	
	$18-9=7$	$11-6=8$	$11-3=6$	
	$17-9=8$	$12-9=8$	$16-8=3$	
	$15-8=4$	$14-7=9$	$15-7=9$	

4. Նկարիր այսպիսի քառակուսի թղթից
պատրաստիր 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 5 և 6 թվանշանները
և այդ քառակուսու վրա դասավորիր այնպես,
վոր ամեն մի շարքում ու ամեն սունակում
ստացվի 10:

5. 3, 3, 4, 4, 5, 5, 5 և 6 թվանշանները քա-
ռակուսու վրա դասավորիր այնպես, վոր ամեն շարքում
ու ամեն սունակում ստացվի 13:

6. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 և 9 թվանշանները դա-
սավորիր այնպես, վոր ամեն մի շարքում ու ամեն սու-
նակում ստացվի 15:

7. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 և 10 թվանշանները դա-
սավորիր այնպես, վոր ամեն մի շարքում և ամեն սու-
նակում ստացվի 18:

ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՄԻՆՉԵՎ 20-Ը

ՎԵՐՅՆԵԼ 2-ԱԿԱՆ: ԲԱԺԱՆԵԼ 2-ԱԿԱՆ

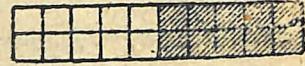

$$2+2 \quad 2+2+2 \quad 2+2+2+2 \quad 2+2+2+2+2 \\ 2 \times 2 \quad 2 \times 3 \quad 2 \times 4 \quad 2 \times 5$$

1. Վերջին տողի որինակները կարդա այսպես.
2-ական վերցնել 2 անգամ, 2-ական վերցնել 3 անգամ
և այն: Կամ յերկ-յերկու վերցնել 2 անգամ, յերկ-յերկու
վերցնել 3 անգամ և այն:

$$2 \times 5 + 2 \quad 2 \times 5 \quad 2 \times 2 \quad 2 \times 5 \quad 2 \times 3 \\ 2 \times 6 \quad 2 \times 7 \quad \quad \quad 2 \times 8$$

$$3. \quad 2 \times 5 \quad 2 \times 4 \\ 2 \times 9 \quad \quad \quad 2 \times 5 \quad 2 \times 5 \\ 2 \times 10$$

4. Ամեն մի սահմակի վրա դնում են 2-ական զերանու
5. սահմակի վրա քանի ուղղ կդնեն:

5. Աշխատանքի դասին 7 աշակերտ պատրաստեց
2 ական ծրար, իսկ 5 աշակերտ՝ 1-ական ծրար: Ենդա-
մենը քանի ծրար պատրաստեցին աշակերտները:

6. Աշխատանքի սենյակում 4 մեխերից կախված են
2-ական սղոցներ, իսկ 6 մեխերից՝ մեկական: Քանի
սղոց եւ կախված աշխատանքի սենյա ուժ:

$$7. \quad 2 \times 3 + 9 \quad 2 \times 5 + 8 \quad (11 - 9) \times 3$$

$$2 \times 6 - 8 \quad 2 \times 9 - 15 \quad (14 - 12) \times 4$$

$$2 \times 4 + 9 \quad 2 \times 7 - 6 \quad 2 \times (15 - 8)$$

$$2 \times 8 - 7 \quad 2 \times 10 - 13 \quad 2 \times (16 - 7)$$

8. 8 լուցկին դիր յերկու յերկու: Քանի տնկամ
2-ական լուցկի կստանաւ:

$$8 : 2 = 4$$

Այս որինակը կարդա այսպես. 8-ը բաժանում 2-ական,
կստացվի 4 կամ 8-ը բաժանած յերկ-յերկու, կստացվի 4:

9. 12 սիսեռը դասավորիր դուլգերով: Քանի զո՞յց
կստացվի:

10. Արկղում 14 ներկ կար: Յուրաքանչուր աշակերտ
տվին 2-ական ներկ: Քանի աշակերտ ներկ ստացան:

11. Քանի յերկու-կոպեկանոցներ սկիտք եւ վերցնել
փոր ստացվի 16 կոպեկ: 18 կոպեկ:

12. Յերկու դուլգ կաթից 1 կիոպետմ կաշառ եւ ստաց-
վում: Կոլտնտեսութիւն բոլոր կովերը կթելով մե որում
ստացվից 20 դուլգ կաթ: Քանի կիլոգրամ կարտք կատաց ին
ադքան կաթից:

$$13. \quad 8 : 2 = 4; \quad 2 \text{ ական} \quad 10 : 2 = 5; \quad 2 \text{ ական} \quad 14 : 2 = 7; \\ 16 : 2 = 8; \quad 12 : 2 = 6; \quad 18 : 2 = 9; \quad 20 : 2 = 10;$$

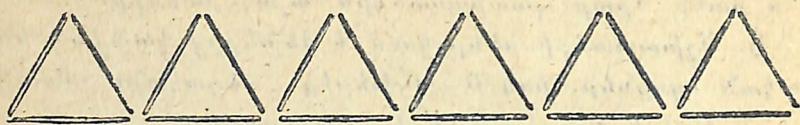
$$14. \quad 2 \times (13 - 5) \quad 14 : (15 - 13) \quad 2 \times (15 - 6)$$

$$18 : (16 - 14) \quad 12 : (14 - 12) \quad (29 - 2) : 2$$

$$2 \times (11 - 5) \quad 20 : (11 - 9) \quad 2 \times (14 - 9)$$

$$16 : (19 - 17) \quad 16 : (15 - 13) \quad (14 - 5) : 2$$

ՎԵՐՅՆԵԼ 3-ԱԿԱՆ: ԲԱԺԱՆԵԼ 3-ԱԿԱՆ

1. Քանի՞ լուցկի կդնա 2, 4, 3, 6, 5 լեռանկյուններ կազմելու համար:

2. Հարկավոր ե կալարան ուղարկել 20 արկդ մեքենա: Բեռնավտոն 5 անգամ 3-ական արկդ տարավ: Քանի՞ արկդ մեքենա մնաց տեղափոխելու:

3. 17 մետր լերկաթալարից կարեցին 4 կտոր, լուրաքանչուրը 3 մետր լերկարության: Յերկաթալարից քանի՞ մետր մնայ:

4. Շինեցին 6 սեղան. լուրաքանչուրին գնաց 3 տախտակ, 2 տախտակ ել ավելացավ: Ընդամենը քանի՞ տախտակ կար:

$$\begin{array}{lll} 5. \quad 3 \times 4 + 5 & (15 - 12) \times 6 & 3 \times 2 + 9 \\ 3 \times 6 - 9 & (17 - 14) \times 5 & 3 \times 4 - 7 \\ 3 \times 5 - 8 & (20 - 17) \times 2 & 3 \times 5 - 9 \\ 3 \times 3 + 2 & (11 - 8) \times 4 & 3 \times 6 + 2 \end{array}$$

6. Յեռանկյուններ կազմիք 6 լուցկուց, 12 լուցկուց: Քանի՞ լեռանկյուն կստացվի:

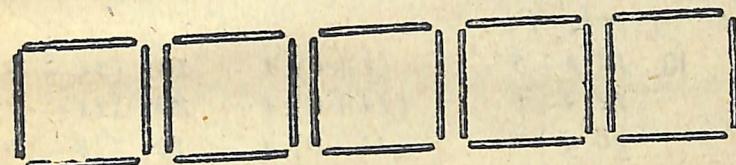
7. Մի շապկին գնում ե 3 մետր քաթան: Քանի՞ շապկի դուրս կդա 9 մետրից, 18 մետրից:

8. Յերեխաները ճագարների համար 15 զազար բերին: Ամեն որ ճագարները 3 զազար են ուսուում: Քանի՞ որ բավականացը բերած դադարը:

$$\begin{array}{lll} 9. \quad (8 + 7) : 3 & (20 - 2) : 3 & (12 : 3) + 9 \\ (6 + 12) : 3 & (9 + 6) : 3 & (18 : 3) + 7 \\ (14 - 5) : 3 & (17 - 8) : 3 & (15 : 3) + 12 \\ (5 + 7) : 3 & (3 + 9) : 3 & (6 : 3) + 18 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 10. \quad 3 \times (12 - 8) & 9 \cdot (11 - 8) & (6 + 9) : 3 \\ 3 \times (19 - 14) & 15 : (20 - 17) & (16 - 7) : 3 \\ 3 \times (11 - 9) & 18 : (12 - 9) & (11 + 7) : 3 \\ 3 \times (16 - 13) & 12 : (18 - 15) & (4 + 8) : 3 \end{array}$$

ՎԵՐՅՆԵԼ 4-ԱԿԱՆ: ԲԱԺԱՆԵԼ 4-ԱԿԱՆ

1. Քանի՞ լուցկի կդնա 2 քառակուսուն, 4 քառակուսուն, 3 քառակուսուն, 5 կտորակուսուն:

2. Քանի՞ անիվ ունի այս գնացքը: Անիվները հաշվիր չորս-չորս (չորսակներով):

3. Արեստանոցում 5 աթոռի համար ոլատրաստեցին 17 վոս: Ելի քանի՞ վոս պետք ե ոլատրաստեցին:

4. Աշակերտը լուծեց 3 սյունակ 4-ական որինակ. հետո լուծեց ելի 2 որինակ: Ընդառենը քանի՞ որինակ լուծեց նա:

5. Ռետինն արժե 4 կոպեկ: Գնեցին 4 ուեկին և 2 կոպեկի զըշածարը: Ինչքան վճարեցին դրանց:

$$\begin{array}{lll}
 6. 4 \times 2 + 6 & (12 - 8) \times 3 & 4 \times (11 - 8) \\
 4 \times 3 + 7 & (11 - 7) \times 2 & 4 \times (13 - 8) \\
 4 \times 4 - 9 & (20 - 16) \times 5 & 4 \times (11 - 9) \\
 4 \times 5 - 17 & (17 - 13) \times 4 & 4 \times (13 - 9)
 \end{array}$$

7. Քանի՞ քառակուսի կարելի լե կազմել 8 լուցկուց,
12 լուցկուց, 6 լուցկուց, 20 լուցկուց:

8. Աշխատանքի սենյակում կա 16 դասակ: Այդ գա-
նակները դրին սեղանների վրա, լուրաքանչյուր սեղանի
վրա 4 դասակ: Քանի՞ սեղան կա աշխատանքի սենյակում:

9. Կոլանտեսության դարբնոցում կար 13 պարտ: 7
հատ ել նոր շինեցին: Քանի՞ ձի կարելի լե պարտել այդ-
քան պարտերով:

$$\begin{array}{lll}
 10. 16:4+8 & (7+5):4 & 16: (12 - 8) \\
 12:4+9 & (14+6):4 & 20: (11 - 7) \\
 20:4+6 & (17 - 9):4 & 12: (13 - 9) \\
 8:4+18 & (12+8):4 & 8: (20 - 16)
 \end{array}$$

11. Գնեցին 3 ուետին, հատը 4 կոպեկով և 4 դըր-
չածալը, հատը 2 կոպեկով: Վորքան վճարեցին:

12. Մի շրջանակին գնում ե 4 կող, 18 կողից պատ-
րաստեցին մի քանի շրջանակ, 2 կող ել ավելացավ: Քա-
նի՞ աշխակ պատրաստեցին:

ՎԵՐՑՆԵԼ 5-ԱԿԱՆ: ԲԱԺԱՆԵԼ 5-ԱԿԱՆ

1. Նոյիր այս նկարին: Քանի՞ փամփուշտ կա 2 պա-
հունակում, 3 պահունակում:

2. Կարմիր բանակալինը 4 պահունակ փամփուշտ
կը ակեց, Ընդամենը քանի՞ փամփուշտ կը ակեց:

3. 3 հատ հինգկոպեկանոցով գնեցին մի կոճակ և մի
կեռ կեռն արժե 3 կոպեկ: Ի՞նչ արժե կոճակը:

4. Բաց արկղ շինելուն գնում ե 5 փոքր տախտակ:
Յերեխաները պետք ե 4 ազդպիսի արկղ շինեն, բաց
պակասում ե 3 տախտակ: Քանի՞ տախտակ ունեն նրանք:

$$\begin{array}{lll}
 5. 5 \times 2 - 8 & (11 - 6) \times 4 & 15 - (5 \times 2) \\
 5 \times 3 - 9 & (14 - 9) \times 2 & 19 - (5 \times 3) \\
 5 \times 4 - 14 & (13 - 8) \times 3 & (12 - 7) \times 4
 \end{array}$$

6. Քանի՞ հինգկոպեկանոց կսացվի 10 կոպեկից, 15
կոպեկից, 20 կոպեկից:

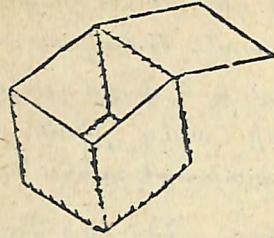
7. Մի փնջիկը կազմված ե 5 հոկտեմբերիկից: Դա-
սարանում կա 20 հոկտեմբերիկ: Քանի՞ փնջիկ կա դա-
սարանում:

8. Կոլանտեսությունը մթերակալան ուղարկեց 19
պարկ հացահատիկ: Մեկ սալլին բարձած եր 4 պարկ,
մյուսներին՝ 5-ական պարկ: Քանի՞ սալլով փոխա-
դեցին այդ հացահատիկը:

$$\begin{array}{lll}
 9. 10:5+9 & (9+6):5 & 15:(13 - 8) \\
 15:5+8 & (13+7):5 & 10:(11 - 6) \\
 20:5+15 & (13 - 3):5 & 20:(14 - 9)
 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll}
 10. 15:(11 - 8) & (7+8):5 & 15:3+9 \\
 (14 - 9) \times 4 & (9+11):5 & (8+7):5 \\
 20:4+8 & 5 \times 3 - 9 & 20:5+7
 \end{array}$$

ՎԵՐՑՆԵԼ 6-ԱԿԱՆ, 7-ԱԿԱՆ, 8-ԱԿԱՆ, 9-ԱԿԱՆ ՅԵՎ 10-ԱԿԱՆ.
ԲԱԺԱՆԵԼ 6-ԱԿԱՆ, 7-ԱԿԱՆ, 8-ԱԿԱՆ, 9-ԱԿԱՆ ՅԵՎ 10-ԱԿԱՆ

և մի ռետին: Ի՞նչ արժե ռետինը:

3. Մատիան արժե 8 կոպեկ, իսկ գրչածայրը՝ 2 կոպեկ: Ի՞նչ արժե 2 մատիաը և 1 գրչածայրը:

4. Յերեխաներն ունեն 2 արկղ խորանարդիկներ, յուրաքանչյուրում 9 խորանարդիկ: Տուն կառուցելու համար վերցրին 14 խորանարդիկ: Քանիսը մնաց:

5. Մի կապում կա 10 տուփ լուցից: Յերկու կապից վերցրին 17 տուփ: Քանիսը մնաց:

$$6 \times 2 - 4 \quad (14 - 8) \times 2 \quad 20 - (6 \times 3)$$

$$6 \times 3 - 9 \quad (11 - 5) \times 3 \quad 17 - (6 \times 2)$$

$$7 \times 2 - 6 \quad (12 - 5) \times 2 \quad 18 - (7 \times 2)$$

$$7 \cdot 8 \times 2 - 7 \quad (15 - 7) \times 2 \quad 19 - (8 \times 2)$$

$$9 \times 2 - 16 \quad (16 - 7) \times 2 \quad 20 - (9 \times 2)$$

$$10 \times 2 - 13 \quad (18 - 8) \times 2 \quad 16 - (6 \times 2)$$

8. Յերեխաները լուծելու տուփերից անակներ են կառուցում: Յուրաքանչյուր տնակին պետք է 6 պատուհան փակցնեն: Քանի տնակի կրավականանա 12 պատուհանը, 18 պատուհանը:

9. Յերեխաները փոցխեր են շինում: Նրանք պատրաստեցին 14 ատամ, յուրաքանչյուր փոցխին՝ 7-ական ատամ: Քանի փոցխ են շինելու:

10. Սեկ անվի համար հարկավոր ե 9 ճաղ: 18 ճաղ
պատրաստեցին: Քանի անիվ են շինելու:

11. 20 կոպեկը քանի 10 կոպեկանոց ե:

$$12. \quad 12:6 + 17 \quad (15 + 3):6 \quad 18:(14 - 8)$$

$$18:6 + 9 \quad (7 + 5):6 \quad 12:(13 - 7)$$

$$14:7 + 13 \quad (8 + 6):7 \quad 14:(15 - 8)$$

$$13. \quad 16:8 + 7 \quad (9 + 7):8 \quad 16:(12 - 4)$$

$$18:9 + 11 \quad (3 + 15):9 \quad 18:(12 - 3)$$

$$20:10 + 9 \quad (12 + 6):9 \quad 20:(18 - 8)$$

14. Յերկու լոթնորյակում քանի աշխատանքական որ կա:

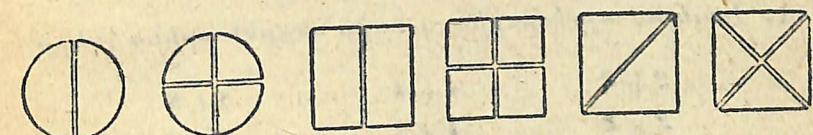
15. Բանվորների մի բրիգադ 3 վեցորդակով կոլտարնեսություն գնաց: 2 որը ճանապարհի վոտ գնաց: Բրիգադը քանի որ մաս կոլտնտեսության մեջ:

ԱՆՑԱԾԻ ՍՏՈՒԴՈՒԹ'

1.	3×5	4×3	4×5	2×9
	5×4	6×3	2×6	4×4
	5×3	2×10	6×2	3×6
	9×2	3×4	2×8	7×2

2. Մի կոճից կարելի է 2 հոլ շինել: Յերեխաներն ակրում 12 հոլ շինեցին, հետո՝ 8-ը: Քանի կոճ գնաց այդ հոլերին:

ԿԵՍ. ՔԱՌՈՐԴ

1. Ցույց տուր կեսը, քառորդը:

2. Գունագրը թղթի վրա բաժակի շուրջը զծելով ստացիր մի քանի շրջան. կարելով դուրս բեր այդ շրջանները. Յերկու շրջան կխիր: տարբեր գույնի կեսերից շրջան կազմիր:

Յուրաքանչյուր կեսի վրա թվանշաններով գրիր՝ $\frac{1}{2}$:

Յերկու շրջան կարելով բաժանիր յուրաքանչյուրը չորս հավասար մասէ: Տարբեր գույնի քառորդներից շրջան կազմիր:

Յուրաքանչյուր քառորդի վրա թվանշաններով գրիր՝ $\frac{1}{4}$:

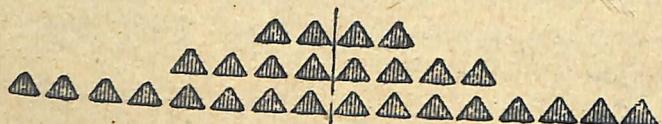
1
4 :

Ամբողջ շրջանը 2 կես է. Ամբողջ շրջանը 4 հառողդ է:

3. Ցանցավոր թղթից կարիր և ներկիր նույն մեծութան լերեք քառակուսի: Մեկը թող ամբողջ, միտսից կեսեր պատրաստիր, իսկ լերը դիմումից քառորդներ: Ստացված մասերի վրա թվանշաններով գրիր՝ կես, քառորդ:

Տետրում փակցրու ամբողջ քառակուսին, քառակուսու կեսը և քառակուսու քառորդը:

ԲԱԺԱՆԵԼ 2 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԻ

1. Նախելով այս նկարին, լուծիր ներքեի որինակները.

$$\begin{array}{ccc} 2+2 & 4+4 & 8+8 \\ 2 \times 2 & 4 \times 2 & 8 \times 2 \\ 4 : 2 & 8 : 2 & 16 : 2 \end{array}$$

Վերջին առղի որինակները կարդա այսպիս: 4-ր բանամած 2 հավասար մասի. 8-ը բաժանած 2 հավասար մասի և ալին:

2. 2 տուփում գրին 10 մատիա, լուրաքանչյուրում հավասարապես: Քանի մատիա զրին լուրաքանչյուրում:

3. 2 լոգեքարչի համար պատրաստեցին 20 անիվ, լուրաքանչյուրի համար հավասարապես Շոգեքաշի ամեն մի կողմից քանի անիվ կա:

4. Մի ամանում կաը 9 լիտր նավթ, մյուսում 5 լիտր նավթի կեսը գործածեցին: Քանի լիտր նավթ մնաց:

5. Նախելով այս նկարին, լուծիր ներքեի որինակները:

$$\begin{array}{ccc} 3+3 & 6+6 & 9+9 \\ 3 \times 2 & 6 \times 2 & 9 \times 2 \\ 6 : 2 & 12 : 2 & 18 : 2 \end{array}$$

6. Սարլակի 2 բուն շինելու համար պատրաստեցին 12 տախտակէ Քանի տախտակ կհարկավորվի լուրաքանչյուր բնին:

7. Յերեխաները 14 թի և 6 սալլակ շինեցին: Այդ խաղալիքների կեսը նրանք ցուցահանդես ուղարկեցին: Քանի ուղարկեցին:

8. Մինչև 20-ը կարգով գրիր այն բոլոր թվերը, վորոնք բաժանվում են 2 հավասար մասի: Դրանք զույգ թվեր են:

$$\begin{array}{llll}
 9. & 8:2+9 & 18:2+5 & (8+6):2 \\
 & 16:2+7 & 10:2+7 & (7+5):2 \\
 & 14:2+6 & 6:2+9 & (19-1):2 \\
 & 12:2+8 & 20:2-4 & (17+3):2
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{llll}
 & (15+1):2 & (3+7):2 & (13-5):2 \\
 & (15-9):2 & &
 \end{array}$$

ԲԱԺԱՆԵԼ 4 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԻ

1. 8, 12, 16, 20 լուցկին հավասարապես դիր 4 տուփերում: Քանի՞ լուցկի կլինի ամեն մի տուփում:

$$\begin{array}{cccc}
 2 \times 4 & 3 \times 4 & 4 \times 4 & 5 \times 4 \\
 8 : 4 & 12 : 4 & 16 : 4 & 20 : 4
 \end{array}$$

2. 16 լուցկուց մի քառակուսի կաղմիր: Քանի՞ լուցկի կլինա լուրաքանչյուր կողմին:

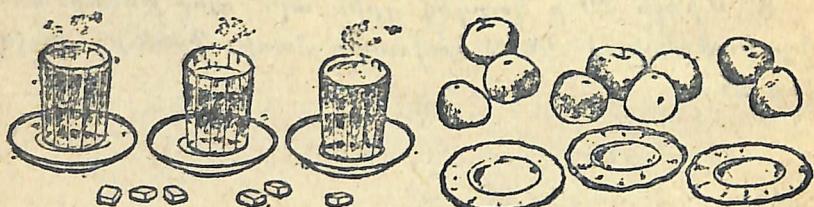
3. Մոպրի լերիտասարդ բարեկամը տարեկան 4 անգամ անդամավճար ե տալիս: Մի տարվա համար նա պետք ե 12 կոպեկ մուծի: Ամեն անգամ վորքան պետք ե մուծի:

4. Մի տղա ուներ 20 կոպեկ: Դրա քառորդ մասը տվեց ծրարի: Ի՞նչքան գրամ մնաց նրա մոտ:

5. Մինչ 20-ը կարգով գրիր այն բոլոր թվերը, վորոնք առանց մնացորդի բաժանվում են 4 հավասար մասի:

$$\begin{array}{lll}
 6. & 16:4+7 & (15-7):4 \\
 & 20:4+6 & (13+7):4 \\
 & 12:4+8 & (6+6):4
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{lll}
 16:(12-8) & 12:(11-7) & 20:(13-9)
 \end{array}$$

ԲԱԺԱՆԵԼ 3 ՅԵՎ 6 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԵՐԻ

1. Նոյիր նկարին Պետք ե ջորարը հավասարապես դցել բաժակների մեջ, հետո խնձորները հավասարապես դնել ափսեների մեջ: Քանի՞ կուոր շաքար պետք ե դցել լուրաքանչյուր բաժակի մեջ և քանի՞ խնձոր գնել լուրաքանչյուր ափսելի մեջ:

$$\begin{array}{ccccc}
 2. & 2 \times 3 & 6:3 & 3 \times 3 & 9:3
 \end{array}$$

3. 3 սաղակի համաց հարկավոր ե 12 անիլ: Քանի՞ անիլ ե հարկավոր լուրաքանչյուր սաղակին:

4. 15 մետր կոորից 3 միտնման զգեստ կարեցին: Քանի՞ մետր կտոր գնաց ամեն մի զգեստին:

5. 3 միտնման արկղում կա 18 խորանարդիկ: Քանի՞ խորանարդիկ կա լուրաքանչյուրում:

$$\begin{array}{ccccc}
 6. & 4 \times 3 & 5 \times 3 & 6 \times 3 \\
 & 12:3 & 15:3 & 18:3
 \end{array}$$

7. 12 լիտր կաթը հավասար չափով դործածեցին 6 որում: Որական քանի՞ լիտր կաթ եր սպառվում:

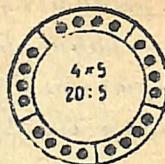
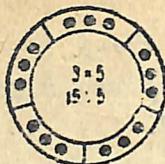
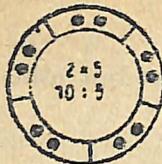
8. 6 որվա համար գնեցին 18 կիլոգրամ կարտոֆիլ, ամեն որ բանեցնում ելին հավասար չափով: Որական քանի՞ կիլոգրամ կարտոֆիլ ելին բանեցնում:

$$\begin{array}{ccccc}
 9. & 2 \times 6 & 12:6 & 3 \times 6 & 18:6 \\
 10. & 6:3+9 & 9:3+17 & (9+9):6 \\
 & 15:3+6 & 12:6+12 & (8+7):3 \\
 & 18:3+7 & 18:6+16 & (4+8):6 \\
 & 12:3+8 & 15:3+15 & (20-2):3
 \end{array}$$

11. 3 մետր կտորին վճարեցին 12 ոտքլի: 1 մետր ել հետո գնեցին: Ընդամենը քանի՞ ոտքլի ծախսեցին:

12. Գնեցին 20 թերթ թուղթ և կազմեցին 3 միտնման տետր: Ավելացավ 2 թերթ: Քանի՞ թերթից եր կազմված լուրաքանչյուր տետրը

ԲԱԺԱՆԵԼ 5 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԵՐԻ

1. Նայելով նկարին, լուծիր շրջանների մեջ գրված որինակները:

2. Պատգարակ պատրաստելու համար փայտերին մեխերով աւրացրին 5 տախտակ, դրա համար բանեցրին 20 մեխուսակի մեջ խփեցին առեն մի տախտակին:

3. 15 մետր կտավից 5 միանման պարկ կարեցին, Քանի մետր կտավ գնաց առեն մի պարկին:

4. Մի պարկում կա 12 կիլոգրամ ալբուր, իսկ մըուսում՝ 8 կիլոգրամ: Ալդ ալբուրից թխեցին 5 միատեսակ հաց: Վորքան ալբուր գնաց ամեն մի հացին:

$$5. \quad 10:5 + 18 \quad (11+9):5 \quad 20:(16-11)$$

$$20:5 + 7 \quad (17-7):5 \quad 15:(12-7)$$

$$15:5 + 9 \quad (7+8):5 \quad 10:(19-14)$$

ԲԱԺԱՆԵԼ 7, 8, 9 ՅԵՎ 10 ՀԱՎԱՍԱՐ ՄԱՍԵՐԻ

1. 14 կտոր հացը հավասար չափով դրին 7 ափսելի մեջ: Քանի կտոր հաց դրին լուրաքանչյուր ափսելում:

2. 16 դանակը հավասար չափով դրին 8 սեղանի վրա: Քանի դանակ դրին ամեն մի սեղանի վրա:

3. 18 կիլոգրամ շաքարը հավասար չափով լցրին 9 թղթե տոպրակի մեջ: Քանի կիլոգրամ շաքար լցրին լուրաքանչյուր տոպրակի մեջ:

4. 20 թերթ թուղթը հավասար չափով դրին 10 ծրաբի մեջ: Ամեն մի ծրաբում քանի թերթ թուղթ դրին:

$$5. \quad 2 \times 7$$

$$14 : 7$$

$$2 \times 8$$

$$16 : 8$$

$$2 \times 9$$

$$18 : 9$$

$$2 \times 10$$

$$20 : 10$$

6. 7 մետր գործվածքին վճարեցին 14 ոռոգի: Ի՞նչ արժե 1 մետր գործվածքը:

7. Գնեցին 20 կոճակ և հավասար չափով կարեցին 9 շապիկի: Ավելացավ 2 կոճակ: Քանի կոճակ կարեցին լուրաքանչյուր շապիկին:

8. 17 մետր յերկաթալարից կարեցին 1 մետր, իսկ մնացածը հավասար բաժանեցին 8 մասի: Ի՞նչ յերկարություն ունի լուրաքանչյուր մասը:

9. 10 աշակերտից բաղկացած խմբակը մի զատում պատրաստեց 20 ծրաբ, իսկ 7 աշակերտից բաղկացած խմբակը՝ 14 ծրաբ: Վեր խմբակներ ավելի արտգ աշխատում:

10. 8 միանման սալիկը տեղափոխեցին 10 չեղենու գերան և 6 ել սոճու գերան: Քանի գերան երբ բարձած ամեն մի սալիկնե:

11. 7 փայտահատներ սղուեցին 6 սոճի և 8 կեշի: Ամեն մի փայտահատը քանի ծառ սղոցեց:

$$12. \quad 2 \times (20-12) \quad 2 \times (20-11) \quad 2 \times (3+7)$$

$$16 : (11-9) \quad 18 : (15-13) \quad 20 : (20-18)$$

$$16 : (12-4) \quad 18 : (15-6) \quad 20 : (16-6)$$

$$13. \quad (5+9):7 \quad 18:(12-3) \quad (20-6):7$$

$$(17+1):9 \quad 20:(7+3) \quad (19-1):9$$

$$(9+7):8 \quad 14:(11-4) \quad (6+14):10$$

$$(12+8):10 \quad 16:(15-7) \quad (15+1):8$$

ՅԵՐԿՈՌԴ ՏԱՍՆՅԱԿԻ ԹՎԵՐԻ ԿԱԶՄԸ

1. Ի՞նչպիսի միատեսակ դրամներով կարելի է կազմել 10 կոպեկ, 12 կոպեկ, 15 կոպեկ, 16 կոպեկ, 18 կոպեկ, 20 կոպեկ:

2. Շարք-շարք գծադրիր 12 շըջանիկ այնպես, վոր
լուրաքանչուր շարքում նույն թվով շրջանիկներ լինեն:
Ի՞նչպես կարելի լե այդ անել:

3. Գրչածայրն արժե 2 կոպեկ, տեսրը՝ 7 կոպեկ:
14 կոպեկին քանի գրչածայր կտան, քանի տեսր կտան:

4. 15 վեդը շարիր այնպես, վոր ամեն մի շարքում
3 վեդ լինի: Քանի շարք կլինի:

Աժմ նույն վեգերը շարիր այնպես, վոր ամեն մի
շարքում 5 վեդ լինի: Քանի շարք կլինի:

5. 16 փեթակը պետք ե զասավորել շարք-շարք այն-
պես, վոր այդ շարքերն իրար հավասար լինեն: Ի՞նչպես
պետք ե զասավորել փեթակները:

6. Շարք-շարք գծադրիր 18 շըջանիկ այնպես, վոր
այդ շարքերն իրար հավասար լինեն: Ի՞նչ շարքեր կարող
են լինել:

7. 20 լուցկին պետք ե գնել մի քանի տուփերի մեջ,
լուրաքանչուրում հավասար չափով: Քանի տուփ պետք
ե վերցնել:

8. 20 աշակերտին ի՞նչպես պետք ե շարք-շարք կան-
գընեցնել, վոր ամեն մի շարքը մշուսին հավասար լինի:

9.   12 : 2   12 : 6   12 : 3   12 : 4
              2×6   6×2   3×4   4×3

10. 15 : 3   15 : 5   16 : 2   16 : 4   16 : 8
              3×5   5×3   2×8   4×4   8×2

11. 18 : 2   18 : 3   18 : 6   18 : 9
              2×9   3×6   6×3   9×2

12. 20 : 2   20 : 4   20 : 5   20 : 10
              2×10   4×5   5×4   10×2

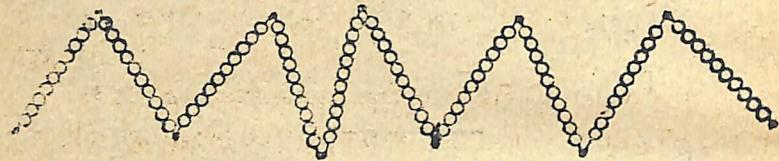
ԱՆՑԱԾԻ ՍՏՈՒԴԻԵՄ

1. 12 : 4	15 : 5	18 : 3	16 : 4	20 : 4
14 : 7	18 : 2	16 : 8	15 : 3	18 : 6
20 : 5	12 : 6	20 : 10	18 : 9	12 : 3

2. Յերեխաները լուցկու 18 տուփից պատրաստեցին
մի խաղալիք—տրակտոր և 4 միանման սալակներ: Տրակ-
տորին գնաց 6 տուփ: Քանի տուփ գնաց մի սալակին:

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՐՅՈՒԹՅԱԿ

ԹՎԵՐԻ ՀԱՄՐԱՆՔԸ ՅԵՎ ԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Յուլց տուր 1 տասնյակ, 2 տասնյակ, 3 տասնյակ և այսպես մինչև 10 տասնյակ:

2 տասնյակին ասս խան, 3 տասնյակին—յերեսուն,
4 տասնյակին—քառասուն, և այսպես շարունակիր:

10 տասնյակը կազմում է 1 հարյուրյակ կամ հարյուր:

2. Յուլց տուր 3 տասնյակ և 7 միավոր: Ուրիշ կերպ
ասս այդ թիվը: Յուլց տուր և ուրիշ կերպ ասս այս
թվերը—5 տասնյակ և 6 միավոր, 4 տասնյակ և 3 միա-
վոր, 9 տասնյակ և 9 միավոր, 10 տասնյակ:

Տասնյակ-ներ	Միավոր-ներ

3. Համբիր հարյուր լուծկի:
Տասս լուծկի թող առանց կապե-
րու, իսկ մացածը տասնյակ—
տասնյակ կապիր:

Այստեղ գծված աղլուսակի
ձախ սլունակում գիր 6 թվանշա-
նը, իսկ աջում՝ 4, կարդա ի՞նչ թիվ ստացվեց: Այդ

թիվը կազմիր լուցկու կապերից և առանձին լուցկի-
ների: Գրիր այդ թիվը:

Տասնյակինը զբիր ձախ կողմում, միավորները՝ աջ:

4. Տասնյակների և միավորների տեղը ստանակնե-
րում զանազան թվանշաններ գիր: Կարդա ստացված
թվերը: Այդ թվերը կազմիր լուցկու կապերից և առան-
ձին լուցկիներից: Գրիր տեղորում:

5. Տասնյակների տեղը զանազան թվանշաններ գիր:
Կարդա ստացված թվերը: Այդ թվերը կազմիր լուցկինե-
րից:

Ան թիվը, վոր միայն տասնյակներից և կազմված,
զրիր այսպես—ձախ կողմում զբիր տասնյակները, առում
զերո

20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 յեզ 100 թիվը
կոչվում են կյուր տասնյակներ:

6. Կարդա այս թվերը՝ 16, 25, 46, 50, 74, 86, 90, 100:

7. Թվանշաններով գրիր՝ քանյոթ, յերեսունվեց,
քառասուն յերեք, վաթսուն, ութսուն:

8. Ռուբլին քանի կոպեկ եւ Ռուբլին քանի տաս-
կոպեկանոցից և կազմված:

9. Քանի կոպեկ և 5 հատ տասկոպեկանոցը: Քանի
կոպեկ և 7 հատ տասկոպեկանոցը: Քանի կոպեկ են
կազմում 6 հատ տասկոպեկանոցը և 9 կոպեկը միասին:
Քանի կոպեկ են կազմում 4 հատ տասկոպեկանոցը և 5
կոպեկը միասին:

10. Քանի տասնյակ ու քանի միավոր կա այս թվե-
րում՝ 38, 42, 57, 64, 80, 96, 50, 75:

11. Գրիր, քանի աշակերտ կա ձեր դասարանում,
քանի եջ ունի ձեր թվաբանութիւն դասագիրքը, քանի
տարեկան ե հալբդ:

ՎԵՐ ՏԱՍՆՅԱԿԱՆԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄԸ

1. Մի ցեխում աշխատում են 50 աղաժարդ և 30 կին: Քանի բանվոր կա այդ ցեխում:

2. Աշակերտը մի գրքունիկ գնեց, վորին տվեց 2 տասկոպեկանոց և 10 կոպեկ: Ի՞նչ արժե այդ գրքունիլ:

3. Կոլտնտեսության թռչնոցում կա 40 ցեղական և 50 հասարակ հավ: Դրանցից ածում ե միայն 70 հավը: Քանի հավ դեռ չի ածում:

4. Յերեք կոլտնտեսուհի միասին կոոպերատիվին տվին հարկուր ձու: Նրանցից մեկը տվեց 30 ձու, իսկ մյուսը՝ 40: Քանի ձու տվեց յերրորդ կոլտնտեսուհին:

$$\begin{array}{llll} 5. & 10+10 & 50+10 & 90+10 \\ & 20+10 & 60+10 & 20+40 \\ & 30+10 & 70+10 & 30+50 \\ & 40+10 & 80+10 & 60+20 \end{array} \quad \begin{array}{llll} 40+50 & (90-30) + (70-50) \\ (60+20) - (10+40) & (10+70) - (100-60) \\ (90-70) + (100-60) & (60-20) + (70-40) \end{array}$$

$$\begin{array}{llll} 6. & 100-10 & 60-10 & 20-10 \\ & 90-10 & 50-10 & 50-30 \\ & 80-10 & 40-10 & 100-60 \\ & 70-10 & 30-10 & 70-40 \end{array} \quad \begin{array}{llll} 90-30 & (50-40) + (90-80) \\ (100-30) - (60-30) & (30+60) - (50+20) \\ (70-60) + (80-40) & (30+40) - (60-20) \end{array}$$

$$\begin{array}{llll} 7. & 40+60 & 100-80 & 20+30 \\ & 30+40 & 90-60 & 30+70 \\ & 60+30 & 80-20 & 60+40 \\ & 20+50 & 60-40 & 70+30 \end{array} \quad \begin{array}{llll} 90-50 & 20+70-60 & 80+20-50 \\ 100-60+50 & 90-60+70 \\ 50+20+30 & 30+50-20 \end{array}$$

8. Կոլտնտեսությունը լուր 100 կովը տեղափորում ե յերեք գոմում—մեկում 50 կով, մյուսում՝ 20: Քանի կով ե տեղափորում յերրորդ գոմում:

9. Ցուրտ գոմում բոլոր կովերը միասին որական 50 դուլլ կաթ եցին տալիս, իսկ յերբ գոմը տաքացրին,

նրանք սկսեցին տալ 70 դուլլ կաթ: Ինչքան ավելացավ կաթը:

10. Յերեք կոոպերատիվ արհեստանոցից ստացան 90 դուլլ: Մի կոոպերատիվն ստացավ 20 դուլլ, մյուսը՝ 30: Քանի դուլլ ստացավ յերրորդ կոոպերատիվը:

$$\begin{array}{lll} 11. & (10+30)-(60-50) & (90-30)+(70-50) \\ & (60+20)-(10+40) & (10+70)-(100-60) \\ & (90-70)+(100-60) & (60-20)+(70-40) \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 12. & (20+60)-(90-50) & (50-40)+(90-80) \\ & (100-30)-(60-30) & (30+60)-(50+20) \\ & (70-60)+(80-40) & (30+40)-(60-20) \end{array}$$

13. Մանկատան համար գնեցին յերկու թոփ չիթ: Մի թոփը 40 մետր եր, մյուսը՝ 20: Դպրոցական խալաթների համար գործադրվեց 50 մետր: Ինչքան չիթ մնաց:

14. Մոռըների համար գնեցին նաև 60 ձու, հետո դարձյալ 40 հատ: Գործածվեց 70 ձու: Քանի մյուսը մնաց:

$$\begin{array}{lll} 15. & 60+20-40 & 20+70-60 \\ & 20+80-30 & 100-60+50 \\ & 100-40+20 & 50+20+30 \end{array} \quad \begin{array}{lll} 80+20-50 & 90-60+70 \\ 30+50-20 & 30+50-20 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 16. & 50-?=30 & ?-40=60 \\ & 40+?=90 & 80-?=20 \\ & 30+?=70 & 70-?=30 \end{array} \quad \begin{array}{lll} ?+70=100 & ?-20=70 \\ ?-40=50 & ?-40=50 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 17. & ?+40=90 & 60+?=90 \\ & ?-20=80 & 70-?=50 \\ & ?-50=40 & 100-?=60 \end{array} \quad \begin{array}{lll} 20+?=60 & ?-60=30 \\ ?-40=40 & ?-40=40 \end{array}$$

18. Ուսուցիչը դասարան բերեց 60 հատ մի տողանի տետր և 40 հատ ել ցանցավոր տետր: Նա աշակերտներին բաժանեց 80 տետր: Քանի մյուսը մնաց:

1. Բանվորը գործարանում որական՝ 80 մետր գործվածք և պատրաստում, իսկ հարզվածայինը՝ 10 մետրով ավելի: Արտկան քանի մետր գործվածք և պատրաստում հարվածայինը:

2. Մի պահեստում կա 99 պարկ ցորեն, իսկ մլուսում՝ 20 պարկով պակաս: Բանի պարկ ցորեն կա լեռկորդ պահեստում:

3. Կոլտնտեսության կրպակը մինչև ճաշը վաճառեց 40 լիտր կաթ, իսկ ճաշից հետո՝ 10 լիտրով պակաս: Կրպակն ամբողջ որն ինչքան կաթ վաճառեց:

4. Յերեք կոլտնտեսություններ մրցում ելին մախիք հավաքելու գործու: Ըստաջին կոլտնտեսությունն հավաքեց 70 պարկ, լերկորորդը՝ 20 պարկով առաջինից ավելի, իսկ յերրորդը՝ 10 պարկով ավելի: Վարքան մոխիր հավաքեց յերրորդ կոլտնտեսությունը:

5. Կոլտնտեսությունը գարնանաշին աշխատանքների համար նորոգեց 50 լերկձի գութան և 10-ով պակաս միաձի գութան: Ընդամենը քանի գութան նորոգվեց:

6. Կոռպերատիվում կա 80 դուլ, դրանից 20-ով պակաս կաթսա, իսկ կաթսաներից 10-ով պակաս՝ թափա: Բանի թափա կա կոռպերատիվում:

7. Հոկտեմբերիկները սավառնակի համար սկզբում հավաքեցին 12 ոռուլի, հետո՝ ել՝ 8 ոռուլի: Պիոներները հոկտեմբերիկներից 10 ոռուլով ավելի հավաքեցին: Բանի ոռուլի հավաքեցին պիոներները:

8. Մսամթերման ժամանակ մի կոլտնտեսություն ավեց 20 խոզ, իսկ մլուսը՝ նրանից 10-ով ավելի: Ալդ լերկու կոլտնտեսությունները միասին քանի խոզ ավելին:

1.	$60+20$	$80-50$	$10+50$	$60-50$
	$70+30$	$90-40$	$20+70$	$70-40$
	$20+60$	$70-30$	$30+40$	$90-70$
	$40+50$	$100-60$	$50+30$	$100-80$

2. Յերեխաները շինեցին 30 նավակ և 40 պտտան: Նրանք ալդ խաղալիքներից 20-ը պահեցին իրենց համար, իսկ մասցածը նվիրեցին նախաղպրոցականներին: Քանի խաղալիք նվիրեցին նախաղպրոցականներին:

ԿԼՈՐ ՏԱՄՆՅԱԿՆԵՐԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄԸ
ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

1. Կոլտնտեսություն մտավ 5 մարդ: Նրանցից 4-ը փայտվճար մուծեցին 10-ական ոռուլի, իսկ մեկը՝ 20 ոռուլի: Ըստամենը՝ քանի ոռուլի փայտվճար մուծեցին նոր կոլտնտեսականները:

2. Մի խորհտնտեսություն քաղաք ուղարկեց 40 բիուն կաթ, իսկ մլուսը՝ 50 բիուն: Խանութներն ստացան 10-ական բիուն: Քանի խանութ կաթ ստացավ:

3.	10×2	10×5	10×8	$(10 \times 9) - (10 \times 4)$
	10×3	10×6	10×9	$(10 \times 8) - (10 \times 5)$
	10×4	10×7	10×10	$(10 \times 7) - (10 \times 3)$

4.	$20:10$	$50:10$	$80:10$	$(60:10)+(70:10)$
	$30:10$	$60:10$	$90:10$	$(90:10)+(40:10)$
	$40:10$	$70:10$	$100:10$	$(70:10)+(50:10)$

5. Մեկ վարժական հրացանն արժե 10 ռուբլի: Գնեցին 6 հրացան և 20 ռուբլու փամփուշտ: Քանի՞ ռուբլի վճարեցին այդ բոլորին:

6. Բանվորը խնագրամարկղում ունի 40 ռուբլի: Անսական մուծում ե 10 ռուբլի: Քանի՞ ամսից հետո խնագրամարկղում 100 ռուբլի կունենա նա:

$$7 \quad (30+20):10 \quad (40+50):10 \quad (100-20):10$$

$$(50+30):10 \quad (70+30):10 \quad (90-40):10$$

$$(20+40):10 \quad (100-40):10 \quad (70-30):10$$

$$8 \quad (40+30):10 \quad (90-20):10 \quad (80-50):10$$

$$(70+20):10 \quad (80-30):10 \quad (90-50):10$$

$$(30+60):10 \quad (60-20):10 \quad (100-70):10$$

II

1. Պիոները Մոպրի ոգտին հավաքեց 4 հատ 5 կոպեկանոց, 3 հատ 20 կոպեկանոց և 2 ռուբլու ուրիշ դրամներ: Բնդամենը վորքա՞ն գրած հավաքեց նա:

2. Գործարանի մոտ բանվորների համար մի մեծ տուն ե կառուցվում: Այդ տունն ունենալու լե 100 բնակարան, ամեն մի հարկում՝ 20-ը: Քանի՞ հարկանի լե լինելու տունը:

$$3. \quad 20 \times 2 \quad 30 \times 2 \quad 40:20 \quad 60:0$$

$$20 \times 3 \quad 30 \times 3 \quad 60:20 \quad 90:30$$

$$20 \times 4 \quad 40 \times 2 \quad 80:20 \quad 80:40$$

$$20 \times 5 \quad 50 \times 2 \quad 100:20 \quad 100:50$$

$$4. \quad (70+10):20 \quad (40+20):30 \quad (100-10):30$$

$$(50+40):30 \quad (30+30):20 \quad (80-20):30$$

$$(80+20):50 \quad (50+30):20 \quad (100-20):40$$

$$(60+20):40 \quad (30+70):20 \quad (70-10):20$$

5. Գնեցին 3 կիլոգրամ զազար, կիլոդրամը 30 կոպեկով: Վճարեցին 5 հատ 20 կոպեկանոց: Ինչքան դրամ լին ստացան:

6. Դպրոցականը մատիաների ու թղթի համար վճարեց 4 հատ 20 կոպեկանոց: Նրա քուտը ներկեր դնեց և 10 կոպեկով ավելի վճարեց: Ի՞նչ արժելին ներկերը:

7. Վաճառեցին 90 լիտր կաթ: Մի բիզոնում կար 10 լիտր, իսկ միունկը 20-ական լիտր: Քանի՞ բիզոն կաթ վաճառեցին:

III

1. 9 փորձնական մարդերում յերկու տեսակ կարտոֆիլ ցանեցին. մի տեսակից 50 հատ, մյուսից՝ 40 հատ: Յուրաքանչյուր մարդում քանի՞ կարտոֆիլ ցանեցին:

2. Բանջարանոցում կա 80 մարդ. գրանք բաժանված է: Քանի՞ մարդ ե փորկած:

$$3. \quad \begin{array}{ccccc} 30:3 & 70:7 & 40:2 & 80:4 \\ 40:4 & 80:8 & 60:2 & 90:3 \\ 50:5 & 90:9 & 60:3 & 100:2 \\ 60:6 & 100:10 & 80:2 & 100:5 \end{array}$$

$$4. \quad \begin{array}{ccc} (20+20):4 & (40+50):3 & (70+30):2 \\ (40+30):7 & (50+30):4 & (80-20):3 \\ (30+50):8 & (100-40):2 & (70-30):2 \\ (60+30):9 & (90-10):2 & (20+80):5 \end{array}$$

5. 3 հավասար արկղներում կա 90 հատ լամպի ապակի: Յերկու արկղի ապակիները վաճառեցին: Քանի՞ ապակի վաճառեցին:

6. Թթու կաղամբի կիլոգրամն արժե 70 կոպեկ: 4

կիլոգրամ կարտոֆիլը դրանից 10 կոպեկով ավելի արժեք
ի՞նչ արժե 1 կիլոգրամ կարտոֆիլը:

7.	$80:(14-6)$	$50:(12-7)$	$(10+40):5$
	$60:(11-5)$	$40:(20-16)$	$(80-50):3$
	$90:(16-7)$	$30:(15-12)$	$(100-20):8$
	$70:(15-8)$	$100:(2+8)$	$(30+70):10$
8.	$90:(11-8)$	$(80-20):2$	$(60+40):5$
	$80:(13-9)$	$(90-50):2$	$(10+70):4$
	$60:(10-7)$	$(70+20):3$	$(50+10):2$
	$100:(14-9)$	$(100-20):2$	$(10+90):2$

ԴԵՑԻՄԵՏՐՈՎ ՅԵՎ ՍԱՆՏԻՄԵՏՐՈՎ ԶԱՓԵԼԸ

ԴԵՑԻՄԵՏՐ

1. Այս նկարում դեցիմետրը բաժանված է սանտիմետրների: 1 դեցիմետրը քանի՝ սանդիմետր եւ: Տեսրում գծիր այսպիսի դեցիմետր:

1 դեցիմետրը 10 սանտիմետր է:

2. 6 դեցիմետրը քանի՝ սանտիմետր եւ 7 դեցիմետրը, 3 դեցիմետրը, 5 դեցիմետրը, 10 դեցիմետրը քանի՝ սանտիմետր եւ:

3. 40 սանտիմետրը, 70 սանտիմետրը, 90 սանտիմետրը, 100 սանտիմետրը — քանի՝ դեցիմետր եւ:

1 մետրը 10 դեցիմետր է: 1 մետրը 100 սանտիմետր է:

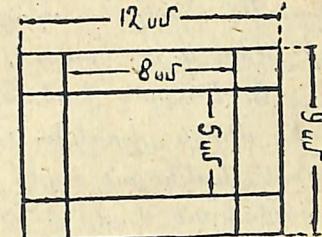
4. Զափիր սեղանի, նստարանի, գրասախտակի լեռկարությունն ու լանությունը՝ նշանակիր՝ քանի՝ դեցիմետր և սանտիմետր ստացվեց:

5. Աչքաչափով վորոշիր, հետո յել չափիր սեղանի վոտի լեռկարությունը, լուսամուտի գոզի լանությունը:

6. Կորոշիր աչքաչափով, հետո յել չափիր դռան, լուսամուտի, վառարանի լանությունը և բարձրությունը:

7. Թղթե ձեզածքով ըստ-վարաթղթից տուփ պատրամ-տիր:

Կարիր հաստ գծերով:
Ծոփիր սովորաթուղթը, սո-սընձով կպցը ու տուփ շե-նիր:

Տուփի ձեզածքը

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

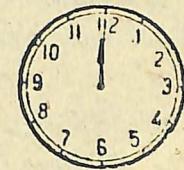
1. Նալիր ժամացուցի նկարին. դիտիր սլաքների դիրքը: Ժամի քանին են ցուց տալիս սլաքները:
Քանի՝ մասի լի բաժանված ցիֆերը լարացնա: Քանի՝ ժամ կանցնի, մինչև ժամացուցի մեծ սլաքը մի լրիկ պտուլու կանցնի, նախկին տեղը վերադառնա: Կատարի և նախկին տեղը վերադառնա:

2. Որն սկսվում է գիշերվա ժամը

12-ին: Ժամացուցի միջոցով հաշվիր,
թե որվա սկզբից ի՞նչքան ժամանակ կանցնի մինչև կեսը, Քանի՝ ժամ կանց-նի կեսը մինչև որվա վերջը: Լրիկ որը (գիշերն ու ցերեկը) քանի՝ ժամ եւ:

3. Որը 24 ժամ եւ: Բուրժուական լեռկարների գործարաններուն բանվորների լեռեխանները հաճախ աշխատում են առավոտան ժամը 6-ից մինչև լեռեկուան ժամը 5-ը: Որական քանի՝ ժամ են աշխատում նրանք:

4. Մինչև չոկտեմբերյան հեղափոխությունը բանվորը գործարանում աշխատում եր առավոտան ժամը 6-ից

մինչև յերեկոյան ժամը 6-ը։ Բանվորն այն ժամանակ քանի ժամ եր աշխատում։

5. Խորհրդային իշխանության որով բանվորն աշխատում ե առավոտյան ժամը 7-ից մինչև ցերեկվա ժամը 3-ը։ Մի ժամը հատկացվում ե ճաշի։ Այժմ բանվորը քանի ժամ ե աշխատում։

6. Ինչքան ժամանակ ե անցնում առավոտյան ժամը 9-ից մինչև ցերեկվա ժամը 3-ը, առավոտյան ժամը 11-ից մինչև յերեկոյան ժամը 7-ը, յերեկոյան ժամը 6-ից մինչև առավոտյան ժամը 5-ը։

7. Ամիսը 30 որ ե։ Գարնանը դաշտային աշխատանքներն սկսվեցին ապրիլի 1-ին և ավարտվեցին մայիսի 10-ին։ Ինչքան տևեցին գարնան դաշտային աշխատանքները։

8. Ամիսն ունի 5 վեցորյակ։ Զմեռալին արձակուրդից հետո արգեն 2 ամիս և 4 վեցորյակ ե անցել, ինչ պարագում են զպրոցում։ Բանի վեցորյակ են պարապել ձնեռալին արձակուրդից հետո։

9. Ամիսն ունի 4 յորնորյակ։ Գարնան դաշտային աշխատանքները շարունակվում են ամիս ու կետ Արդքան ժամանակը քանի յոթնորյակ ե։

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Պիոներական կոլեկտիվը բաղկացած ե 5 ողակից, լուրաքանչյուր ողակում կա 10 պիոներ։ Բացի դրանից կոլեկտիվն ունի 5 ողակավար և 1 կոլվար։ Ընդամենը քանի մարդ կա այդ կոլեկտիվում։

2. Մի պարկում կար 50 կիլոդրամ ալյուր, իսկ միւսում՝ 30 կիլոդրամ։ Ամբողջ ալյուրի քառորդ մասը ժախչեցին։ Ինչքա՞ն ալյուր մնաց։

3. Դպրոցի ճաշարանում ճաշն արժե 40 կողեկ, իսկ մի բաժակ թելը՝ 5 կողեկ։ Աշակերտը հաշվեց, վոր լուր դրամով կարող ե 2 որ ճաշել և 4 բաժակ ել թել խնել։ Վորքան ե նրա դրամը։

4. Գնեցին 1 մետր յերիղ և դրանից 6 սրբիչի համար կախելու ողեր պատրաստեցին։ լուրաքանչյուր ողին գնաց 10 սանտիմետր։ Յերիղից քանի սանտիմետր մնաց։

5. Մի գարակ պատրաստելուն գնում ե 4 տախտակ, լուրաքանչյուրը 5 գեցիմետր յերկարության։ Բանի մետր տախտակ կդնա արդպիսի 3 դարակին։

6.	$70:(11-4)$	$(30+70):10$	$100:(30+20)$
	$50:(20-15)$	$(40+50):9$	$80:(10+30)$
	$80:(14-6)$	$(90-10):8$	$90:(70-40)$

ԱՆՑԱԾԻ ՍՑՈՒԳՈՒՄ

.1	10×4	$60:10$	20×4	$80:20$	$40:4$
	10×7	$80:10$	30×3	$90:30$	$60:3$
	10×5	$90:10$	40×2	$100:50$	$100:5$

2. Շըշանակ շինելու համար 80 սանտիմետր յերկարության չորսվակը սղոցեցին 4 հավասար մասի։ Ի՞նչ յերկարության եր լուրաքանչյուր մասը։

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆԻՄ՝ ՏԱՄՅԱԿԸ ԶԱՆՑՆԵԼՈՎ

I

1. Գործարանից յենթաշեֆ կոլտնտեսությունը մեկնեց բանվորների մի բրիգադ։ Բրիգադում կար 22 անկուսակցական և 7-ով ավելի՝ կոմունիստ։ Բանի կոմունիստ կար այդ բրիգադում։

2. Շեֆ-գործարանը կոլտնտեսություն ուղարկեց
34 դութան և 5 ցանող մեքենա: Ընդամենը քանի՞ գոր-
ծիք ուղարկեց:

3. Մայիսի 1-ին յերեխաները զբունում ելին յեր-
կու ավտոմոբիլով: Մեկում կար 37 աշակերտ, մյուսում՝
6-ով պակաս: Քանի՞ աշակերտ կար յերկրորդ ավտոմոբի-
լում:

4. Առաջին դասարանում կար Մոպրի պատանի բա-
րեկամ 20 յերեխա: Հետո ավելացավ 5 տղա և 3 աղջիկ:
Վորքան յեղավ Մոպրի պատանի բարեկամների թիվը
այդ դասարանում:

5.	$30+5$	$50+9$	$47-7$	$34-4$
	$40+7$	$80+2$	$75-5$	$56-6$
	$20+3$	$60+4$	$28-8$	$82-2$
	$70+8$	$90+6$	$91-1$	$69-9$
6.	$4+2$	$82+5$	$95+3$	$53+4$
	$54+2$	$41+7$	$94+4$	$31+6$
	$3+5$	$25+4$	$76+2$	$72+7$
	$63+5$	$36+3$	$44+5$	$83+6$
7.	$5-3$	$78-6$	$88-5$	$28-3$
	$25-3$	$37-5$	$46-4$	$86-5$
	$9-4$	$54-2$	$69-3$	$99-7$
	$59-4$	$49-6$	$97-2$	$67-4$

8. «Անտառի որը» առաջին դասարանը տնկեց 38
տունկ, յերկրորդ դասարանը՝ առաջինից 6-ով պակաս,
յերրորդ դասարանը՝ յերկրորդից 4-ով ավելի: Քանի՞
տունկ տնկեց յերրորդ դասարանը:

9. Բանջարանոցային սերմերին վճարեցին 82 կոպեկ,
իսկ ծաղկի սերմերին՝ 7 կոպեկով ավելի: Ի՞նչքան վճա-
րեցին ծաղկի սերմերին:

II

1. Անցնում են կարմիր բանակալինները: Նրանցից
25-ը հրացանով են, իսկ 20-ն առանց հրացանի: Քանի՞
կարմիր բանակալին ե անցնում:

2. Փողոցի աջ կողմում կա 47 տուն, ձախ կողմում՝
40: Այդ տներից 70-ը քարաշեն են, մնացածը փայտաշեն:
Քանի՞ փայտաշեն տուն կա այդ փողոցում:

3.	$25+70$	$65-40$	$45+30$	$92-30$
	$32+40$	$72-30$	$17+60$	$34-20$
	$63+20$	$86-20$	$84+10$	$87-50$
	$46+50$	$94-50$	$24+70$	$56-40$
4.	$53+30$	$32-10$	$57+40$	$96-60$
	$38+60$	$46-30$	$68+20$	$67-40$
	$24+70$	$78-50$	$19+80$	$73-20$
	$76+10$	$96-70$	$46+50$	$64-50$

5. Յերկու կոլտնտեսուհիներ կոռպերատիվին ձու
տվին: Մեկը տվեց 30 հատ, իսկ մյուսը՝ 15-ով ավելի:
Յերկու կոլտնտեսուհիները միասին քանի՞ ձու տվին
կոռպերատիվին:

6. Կոռպերատիվ սկզբում ստացավ 30 կացին, հետո
18: Վաճառեցին 28 կացին: Քանի՞ կացին մնաց:

7. Արհեստանոցում առաջին անդամ պատրաստեցին
40 դուլլ, յերկրորդ անգամ՝ 54: Այդ դուլլերից 64-ն ու-
ղարկեցին խանութ: Քանի՞ դուլլ մնաց արհեստանոցում:

8.	$30+53$	$45-15$	$10+35$	$92-62$
	$60+38$	$42-12$	$60+27$	$64-24$
	$80+14$	$76-36$	$30+59$	$23-13$

9.	20+75	81-51	70+18	59-39
	60+15	73-43	50+17	84-34
	40+54	96-86	80+13	46-16
10.	70+21	47-27	40+25	67-27
	50+48	85-35	20+68	99-69
	80+17	68-28	50+46	78-48

III

1. Աշխատանքի սենյակի համար գնեցին - սովարաթուղթ 25 կոպեկի, գունավոր թղթեր՝ 24 կոպեկի և սունձ՝ 20 կոպեկի։ Վորքա՞ն վճարեցին այդ բոլորին։

2. Մայիսի 1-ին առաջին դասարանից պարզեատըլրվեց 14 լերեխա, լերկրորդից՝ 12 և լերրորդից՝ 13։ Ընդամենը քանի՞ լերեխա պարզեատըլրվեց։

3.	36+21	48-16	51+34	95-81
	17+42	56-32	65+23	47-25
	54+15	67-43	13+82	76-23
	62+16	25-14	46+41	59-27
4.	23+65	38-23	71+24	49-36
	34+42	46-35	25+52	78-54
	43+55	29-13	12+86	97-83
	65+33	57-42	14+73	39-16

5. Յերեք կարմիր բանակայինի 36 փամփուշտ տվին կրակելու համար։ Նրանցից մեկը կրակեց 10 փամփուշտ, մյուսը՝ 11, իսկ լերրորդը՝ 12։ Քանի՞ փամփուշտ մնաց նրանց մոտ։

6. Վարժական հրաձգության ժամանակ հրաձիգներից մեկը նշանին կրակելիս 38 աչք շահեց, մյուսը նրանից 11-ով ավելի, իսկ լերրորդը՝ 15-ով պա-

կառ լերկրորդից։ Յերրորդ հրաձիգը քանի՞ աչք շահեց։

7.	68+10-12	52+35-70	67-40
	24+30-33	33+54-40	91-30
	45+40-62	15+62-50	85-50
	38+50-25	19+60-42	96-70
8.	49+30-53	24+40-43	23+52
	38+50-25	19+60-45	42+36
	17+70-44	58+20-37	71+17
	79+10-67	69+20-18	14+45

9. 3 մարգում սածիլեցին 98 թուփ - լերկու մարդում՝ 30-ական, իսկ լերրորդում՝ մնացածը։ Յերրորդ մարգում քանի՞ թուփ սածիլեցին։

10. Յերկու տակառում կար 68 դուլլ ջուր։ Յերբ մի տակառից վերցրին 16 դուլլ իսկ մյուսից՝ 12 դուլլ, տակառների մեջ ջուրը հավասարվեց։ Վերցնելուց հետո քանի՞ դուլլ ջուր մնաց լուրաքանչյուր տակառում։

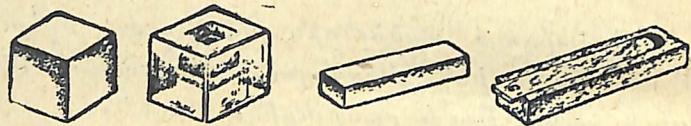
11.	27+20-15	25+13-20	53-30+16
	62+10-12	52+45-70	67-40+12
	24+40-33	32+54-20	94-30+24
12.	45+30-65	13+64-50	86-50+23
	49+30-53	24+40-43	23+52-40
	38+50-25	19+60-42	42+36-60

13. Մի արկղում կա ծաղկի 36 սածիլ, մյուսում՝ 4-ով պակաս։ Քանի՞ սածիլ կա լերկու արկղում։

14. Մի կապում կա 22 բողկ, մյուսում՝ 4-ով պակելի։ Քանի՞ բողկ կա լերկու կապում։

15.	$68 - (22 + 23)$	$96 - (48 - 25)$	$78 - 33$
	$77 - (14 + 31)$	$78 - (29 - 15)$	$66 - 24$
	$89 - (12 + 24)$	$49 - (38 - 17)$	$87 - 52$
16.	$98 - (32 + 25)$	$67 - (89 - 65)$	$75 - 31$
	$56 - (22 + 13)$	$86 - (78 - 54)$	$98 - 63$
	$69 - (31 + 15)$	$98 - (67 - 45)$	$59 - 35$

ԽՈՐԱՆԱՐԴ: ԶՈՐՍՎԱԿ: ԳՈՒՆԴ

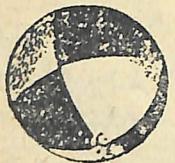

Խորանարդ

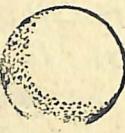
Զորսվակ

1. Նայիր այս նկարին: Քո շրջապատում ցույց տուր կամ ասա ախաղիսի առարկաներ, վորոնք նման են խորանարդին, չորսվակին:

2. Կավից խորանարդաձև թանաքաման պատրաստիր: Լուցկու տուփի միջոցով կավից աղլուսիկներ պատրաստիր:

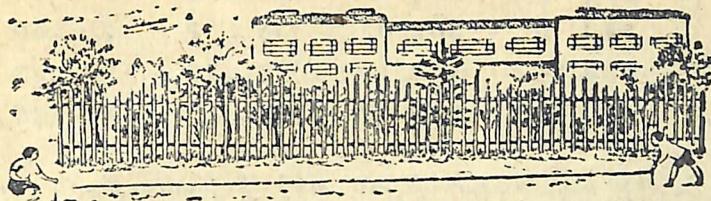
Գունդ

3. Կավից մի քանի զընդեր պատրաստիր: Դրանցից ձեավորիր խնձոր, կեռաս, խաղաղնդակ և հենց վոր չորանան՝ ներկիր:

4. Հավաքեցեք խորանարդի, չորսվակի և գնդի ձևոնեցող զանազան առարկաներ: Կազմակերպեցեք ցույցահանդես:

ԶԱՓՈՒՄ

1. Նկարում յերեխաները չափապարանով չափում են ցանկապատի յերկարությունը:

Պատրաստեցեք արդպիսի պարան, նրա յերկարությունը 10 մետր եւ վերցրեք նաև մետր: Չափեցեք դըպը բոցական շենքի յերկարությունը մի անկյունից մինչև մլուսը:

Հաշվեցեք, թե շենքի յերկարության մեջ քանի՞ անգամ մտավ չափապարանը և ելի քանի՞ անգամ՝ մետրը: Քանի՞ մետր եւ դպը բոցական շենքի յերկարությունը:

2. Վորքա՞ն և դպը բակի լերկարությունը, յեթե 10 մետրանոց չափապարանը մտնում է 6 անգամ, և մնացածն ել 5 մետր եւ:

3. Խաղերի հրապարակի յերկարությունը 46 մետր եւ Քանի՞ անգամ կմտնի չափապարանը և քանի՞ մետր ել կմնա:

4. Աչքաչափով վորոշիր դպը բոցական բանջարանոցի մարդի յերկարությունը: Այդ ստուգիր չափելով:

5. Աչքաչափով վորոշիր, հետո յել չափիր փողոցի լանությունը, յերկու լապտերների հեռավորությունը, տնից մինչև ջրհոր յեղած տարածությունը:

ԱՆՑԱՌԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ

1.	$42+3$	$40+39$	$69-4$	$85-35$
	$84+5$	$30+67$	$38-7$	$79-59$
	$52+20$	$53+14$	$56-30$	$96-23$
	$37+60$	$27+32$	$94-70$	$87-45$

2. Մի կոլտնտեսության մեջ փոխառության դրվեցին 22 կոլտնտեսական, իսկ մրուսում՝ 5-ով ավելի: Յերկու կոլտնտեսություններից քանի մարդ դրվեց փոխառության:

ԿՐԿՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Մանկական հրապարակում կա 38 տղա և 30 աղջիկ: Նրանցից 26-ը եքսկուրսիա գնաց: Քանի ուր մնաց:

2. 17 յերեխա բռնելախաղ են խաղում: Բոլորը կանգնում են զուգը երով, մեկն ել «բռնվողն» և: Քանի զուգը են խաղացողները:

3. Դպրոցի պարտեզում յերեխաները տնկեցին 4 շարքում 3-ական, 2 շարքում ել 7-ական ծառ: Ընդամենը քանի ծառ տնկեցին նրանք:

4. Լրագրավաճառը վաճառեց 4 լրագիր 5-ական կոպեկով և 6 լրագիր՝ 10-ական կոպեկով: Վորքա՞ն դրամ ստացավ նա:

5. Յերեք մարդում տնկեցին կաղամբի սածիլներ, լուրաքանչուրում՝ 30 հատ: Սածիլներից 80-ը բռնեց: Քանի ուր թառամեց:

6. Դպրոցի բանջարանոցը ջրելու համար գործածեցին 48 դուլլ ջուր: 30 դուլլ վերցրին տակառից, մնացածն ել ջրհորից: Քանի անդամ 2-ական դուլլ ջուր հանեցին ջրհորից:

7. Մի դասարանից ձամբար ուղարկեցին 26 պիոներ, իսկ մրուսից՝ 4-ով պակաս: Քանի պիոներ ձամբար ուղարկեցին:

8. Եքսկուրսիա մեկնեցին 40 տղա և 20 աղջիկ: Նրանք բաժանվեցին 3 հավասար խմբերի: Քանի յերեխա կար լուրաքանչուր խմբում:

9. Յերկու տղա ուզում ելին ձուկ վորսալ: Նրանցից մեկը հավաքեց 26 վորդ, մրուսը՝ 5-ով պակաս: Յերկուսով միասին քանի վորդ հավաքեցին:

10. Մի տղա բռնեց 11 ձուկ, մրուսը՝ 6-ով ավելի: Յերկուսով միասին քանի ձուկ բռնեցին:

11. Ազգում կան 3 շարք խնձորենիներ, ամեն մի շարքում՝ 6 խնձորենի: Նրանցից ծաղկեցին 16-ը: Քանի ուր ծծաղկեց:

12. Կոլտնտեսության նախընտակ կա 50 կով, 20 վոչխար և 20 այծ: Անասունների կեսը արածում ե գետի ափին: Քանի անասուն ե արածում գետի ափին:

13. Ճանիճը չորացնելու համար կոլտնտեսականները յերկու առու փորեցին: Մի առվի յերկարությունը 22 մետր ե, մրուսինը՝ 4 մետրով ավելի: Ընդամենը քանի մետր առու փորեցին կոլտնտեսականները:

14. Զրովի մարդագետինը մեկ հնձի զեպքում տալիս եր 42 սալլ խոտ: Յերկու հունձ անելուց հետո նույն մարդագետինը առաջին հնձին տվավ 35 սալլ, յերկրորդին՝ 14 սալլ: Վորքա՞ն ավելացավ բերքը յերկու հնձի անցնելուց հետո:

15. Կոլտնտեսության մեջ կալին 14 կոմունիստ և 11 կոմիսիստական: Մալիսի մեկին կուսակցության մեջ

մտան ելի 12 լավագույն հարվածայիններ, իսկ կոմիերիտմիության մեջ՝ 10-ը Այժմ քանի կուսակցական ու քանի կոմիերիտական կա արդ կոլտնտեսության մեջ:

16.	$60 + 20 - 30$	$20 + ? = 50$	$60 - ? = 20$
	$90 - 40 + 20$	$30 + ? = 70$	$80 - ? = 60$
	$80 + 20 - 60$	$? + 40 = 90$	$? - 30 = 40$
	$70 - 30 + 50$	$? + 50 = 80$	$? - 50 = 30$
17.	$20 \times 4 - 30$	$80 : 2 + 50$	$(20 + 70) : 3$
	$30 \times 3 - 50$	$60 : 3 + 70$	$(80 - 60) \times 5$
	$40 \times 2 - 60$	$100 : 2 + 50$	$(50 + 30) : 4$
	$50 \times 2 - 70$	$90 : 3 + 40$	$(60 + 40) : 5$
18.	$45 + 23 - 17$	$68 - 23 + 34$	$52 + 37 - 44$
	$22 + 37 - 15$	$56 - 34 + 45$	$25 + 33 - 16$
	$46 - 24 + 14$	$24 + 54 - 36$	$34 + 45 - 37$
	$58 - 25 + 32$	$49 - 27 + 43$	$42 + 26 - 35$
19.	$41 + 27 - 18$	$24 + 35 - 13$	$89 - 24 - 33$
	$59 - 25 + 34$	$43 + 46 - 54$	$78 - 31 - 25$
	$79 - 47 + 26$	$67 - 26 + 38$	$99 - 47 - 22$
	$35 - 12 + 41$	$56 - 25 + 47$	$86 - 21 - 35$
20.	$98 - (13 + 22)$	$23 + (87 - 45)$	$87 - (54 - 12)$
	$88 - (15 + 31)$	$34 + (96 - 56)$	$68 - (76 - 32)$
	$76 - (21 + 15)$	$22 + (78 - 34)$	$76 - (67 - 42)$
	$99 - (32 + 26)$	$43 + (89 - 35)$	$97 - (84 - 54)$

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՄԱՑԱԿԱՆ

Շատ: Մեկ, Յերկու, Յերեք, Զորս: Հինգ, Համբանք մինչև տաս: Քառակուսի: Ուղղանկյուն: Յեռանկյուն: Շրջանի կեսը: Մեկմեկ ավելացնելը և պակասեցնելը: Յերկույթը յերկու ավելացնելը և պակասեցնելը: Յերեքյերեք ավելացնելը և պակասեցնելը: Զորսչորս ավելացնելելը և պակասեցնելը սեղնելը: Հինգհինգ ավելացնելը և պակասեցնելը: Դրամներ: 6-ով, 7-ով, 8-ով և 9-ով ավելացնելն ու պակասեցնելը: Ուղիղ և կոր գծեր: Մետրով չափելը: Առաջին տասնյակի թվերի կազմը: Կրկնություն:

Եջ

5-31

ԹՎԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ, ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ ՅԵՎ ՀԱՆՈՒՄ
ՄԻՆՉԵՎ 20-ը

Թվերի համբանքը և գրությունը: Գումարում և հանում չանցնելով տասնյակը: Խնդիրներ յերկու գործողությամբ: Կռկնելը: Գումարում և հանում անցնելով տասնյակը: Լիւրով չափելը, կրկնություն:

32-43

ԲԱԶՄԱԳԱՏԿՈՒՄ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՄԻՆՉԵՎ 20-ը

Վերցնել 2-ական: Բաժանել 2-ական: Վերցնել 3-ական: Բաժանել 3-ական: Վերցնել 4-ական: Բաժանել 4-ական: Վերցնել 5-ական: Բաժանել 5-ական: Վերցնել 6-ական: 7-ական, 8-ական, 9-ական և 10-ական: Բաժանել 6-ական, 7-ական, 8-ական, 9-ական և 10-ական: 2 հավասար մասերի բաժանելը: 4 հավասար մասերի բաժանելը: 6 հա-

Վասար մասերի բաժանելը: 5 հավասար մասերի բաժանելը:
Բաժանել 7, 8, 9 և 10 հավասար մասերի: Յերկրորդ տաս-
նյակի թվերի կազմը:

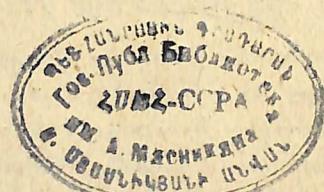
44—50

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՐՑՈՒՐՑԱԿ

Թվերի համրանքը և գրությունը: Կլոր տասնյակների գու-
մարումը և հանումը: Այսքանով ավելի կամ պակաս: Կլոր
տասնյակների բազմապատկումը և բաժանումը: Դեցիմետ-
րով և սանտիմետրով չափելը: Ժամանակի վերաբերյալ
խնդիրներ: Կրկնություն: Գումարում և հանում՝ չանցնելով
տասնյակը: Խորանարդ, չորսվակ, գունդ: Զափում: Կըրկ-
նություն:

60—80

Տեխ. խմբագիր՝ թ. Վարդան Եղան
Սըբագիր՝ Մ. Մարտիրոսյան

Համակառ 4035. Գլազ. լիազոր 4—4118 Պատվ. 496 Ցիրաժ 40.000

Հանձնված և արտադրության 25 մարտի 1937 թ.

Ստորագրված և տպագրության 25 մայիսի 1937 թ.

Թուղթ 62×94. տպագրական 5,5 մամ. մեկ տպագրական մամու-
լում 25 536 նշան, հեղինակային 5,5 մամ.

Պատճենահանում տպարան, Յերևան, Լենինի № 65

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0242922

ԳԻՒԸ 70 ԿՐԴ.
ԿԵԶՄԵ 30 ԿՈԴ.

353

Н. С. ПОПОВА
АРИФМЕТИКА
Учебник для I класса
Гиз Арм. ССР, Ереван, 1937 г.